

λας περιφρονήσεις. « Τότε ἀντί Θητῶν ἀρπαζόντων γυναῖκας καὶ Ἰασόνων παραβιάντων τοῦ ἰδίου λόγου, ἐγεννήθησαν οἱ Ἑδουάρδοι, οἱ Δυγεσκλῖνοι καὶ οἱ Βαλιάρδοι (1). Ἡ τάξις αὕτη, γεννηθεῖσα ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε Ἑρρίκος ὁ Α' ἐβασίλευε τῆς ἀρειμανίου Γαλατίας, ἐγένετο ἐντὸς ὀλίγου πάγκοινος. Ὡς καὶ ὁ σύζυγος τῆς Ἀννης τῆς Ῥωσσίας οὐδὲν ἔπραξεν ἵνα διαδώσῃ αὐτὴν ἐκείνη ὅπως διέδωκε καθ' ὅλην τὴν Δύσιν νέας ιδέας καὶ νέα ἦθη, ὧν ἡ Γαλλία ἦτο γενναία ἐστία, δώσασα εἰς τὸν ἔρωτα χαρακτῆρα ἱερὸν, ὅπως ἀγνωστον τοῖς ἀρχαίοις, οἵτινες ἔλεγον κτηνωδῶς διὰ τοῦ στόματος τῆς κήνσωρος Μετέλλου τοῦ Νουμιδικοῦ. « Ἐάν ἡ φύσις εὐεργετοῦσα τὸ ἀνθρώπινον γένος προῆγεν ἡμᾶς εἰς τὸν κόσμον ἀνευ τῆς βοηθείας τῶν γυναικῶν, θὰ ἤμεθα ἀπληλαγμένοι ὀχληροτάτης συναδίας » (2).

## ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ

τῶν ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

—οοο—

Τὴν 4 Ὀκτωβρίου περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. ἐτελείσθη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος, ἥτοι τοῦ πρυτάνεως Κ. Ἀσωπίου, τῶν κοσμητόρων καὶ τῶν νέων μελῶν τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου. Κατὰ τὸ ἔθος δὲ ὁ τοῦ προηγουμένου ἔτους πρύτανης Κ. Α. Πάλλης, καταθέτων τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε λόγον τῶν τε ἰδίων πράξεων καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐν γένει διὰ τῆς παρατιθεμένης ἀξιολόγου ἐκθέσεως· μετ' αὐτὸν δὲ ὡμίλησεν ὁ νέος πρύτανης, οὗ τιμος τὸν λόγον θέλομεν φροτίσει ὡσαύτως νὰ δημοσιεύσωμεν.

## Π ρ ο ο ί μ ι ο ν .

Ἀπὸ τῆς καθιδρύσεως τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ὁμογνωμόνως πάντες οἱ Πρυτάνεις ἐνόμισαν πρέπον νὰ ἀπευθύνωσι τὴν λογοδοσίαν αὐτῶν οὐ μόνον πρὸς τοὺς Καθηγητάς καὶ φοιτητάς, οὐ μόνον πρὸς τὴν ἐντιμον ὁμήγυριν τῶν συνεργομένων ἐν τῇ ἀνὰ πᾶν ἔτος ἀγομένῃ ταύτῃ ἐορτῇ, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντας τοὺς ὁμογενεῖς· διότι τὸ Πανεπιστήμιον κτήμα τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων ἐθεωρήθη. Ἐκ πολλῶν δὲ ἐγένεν ἤδη γνωστὸν ὅτι πάντες οἱ φιλογενεῖς ἀντιγινώσκουσι μετὰ πολλῆς προθυμίας τὰς τῶν Πρυτάνεων λογοδοσίας, ἵνα μάθωσιν ἐξ αὐτῶν τὴν πρόοδον τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἑκπαιδευτηρίου. Ἐνεργεστάτη δὲ ἀπόδειξις ὅτι οὗτοι τὰ μέγιστα κήδονται τῆς

ἐπὶ τὰ πρόσω πορείας τοῦ ἔθνους ἡμῶν εἶναι ἡ τοῦ Καταστήματος τούτου τῇ συνδρομῇ αὐτῶν οἰκοδόμησις, ἡ ἀνέγερσις τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἡ διατήρησις οὐκ ὀλίγων ἀπόρων φοιτητῶν, ὁ πλουτισμὸς τῆς Βιβλιοθήκης, τῶν Μουσείων καὶ λοιπῶν Συλλογῶν, αἱ ἀγωνοθεσίαι καὶ βραβεύσεις τῶν ἀριστευόντων καὶ τσαῦτα ἄλλα ἀγαθὰ, ἅπερ μεγαλοδωρῶς τῇ κοινῇ πατρίδι καθ' ἐκάστην ἐπιδαψιλεύουσιν. Ἡ δὲ γείτων τοῦ Πανεπιστημίου ἤδη ἀναγειρομένη Ἀκαδημία, ἥτις ἔσεται τὸ κατοικητήριον τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας, τρανῶς λαλεῖ ὑπὲρ τῆς ἀπαραμύλλου φιλογενείας τοῦ Σίμωνος Σίνα. Ὅθεν νομίζω ὅτι ἐν τοιαύτῃ πανηγύρει ἀρμόζει δημοσίως νὰ ἀπονείμωμεν αὐτοῖς ὅ,τι τοῖς εὐεργέταις παρὰ τῶν εἰς πεπονθότων ὀφείλεται, ὅς ἐστὶν ὁ ἀδέκαστος καὶ ἀκήρατος ἔπαινος.

Ἀλλ' ἔτι μείζων ἔπαινος ὀφείλεται πρὸς ἐκείνους τῶν φιλογενῶν, οἵτινες εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἐσχάτην ἔκειτο ἀμάθειαν, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ ἀπολέσῃ καὶ τὴν μνήμην αὐτὴν τῆς εὐκλεοῦς αὐτοῦ καταγωγῆς, ἐφρόντισαν περὶ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας καὶ τῆς διὰ ταύτης ἀναζωπυρήσεως τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος.

Καὶ τίς ἐλυσμόνησεν ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Κοραῆ ἐκδιδόμενα καὶ συγγραφόμενα δαπάναις τῶν Ζωσιμάδων ἐδημοσιεύοντο καὶ δωρεὰν εἰς πάντα τὰ Ἑλληνικά Σχολεῖα διενέμοντο; Ἐνόησαν θεῖα ἐπιπνοῖα οἱ εὐεργεταὶ οὗτοι τοῦ ἔθνους, ὅτι ἡ παιδεία εἶναι ἡ ἀγκυρα τῆς σωτηρίας, τὸ μόνον μέσον τῆς παλιγγενεσίας αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν χρόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἡ παιδεία ἐθεωρεῖτο τὸ ἰσχυρότερον ὄπλον κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τὸ ἀσάλευτον στήριγμα τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Ὅταν ὁ Ἀλκιβιάδης, μόλις εἰκοσαετῆς νεανίας, διανοούμενος τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν Ἀσίᾳ δούλων Ἑλλήνων ἐφαντάζετο νίκας κατὰ βαρβάρων καὶ στρατηγικοὺς θριάμβους, ὁ Σωκράτης ἀναμνησκὼν τὰ ἀπειρα πλοῦτη καὶ μεγάλα πολεμικά μέσα τῶν Περσῶν, προτρέπων δ' ἄφ' ἑτέρου αὐτὸν εἰς τὴν παιδείαν, ἔλεγεν αὐτῷ· Ἦθελε θαυμάσει ἡ Ἀθηναίς, ἡ σύζυγος τοῦ Σέρξου, ἡ κεκτομένη πολλὰ καὶ ἀγαθὰ κτήματα εἰς τὸν κόσμον αὐτῆς μόνον ἐξυρμημένα, εἴαν ἐμάνθηνεν ὅτι ἔχει ἐν νῷ νὰ ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς ὁ υἱὸς τῆς Δεινομάχης, ἥτις μόλις πεντήκοντα μνῶν, τούτέστι πέντε χιλιάδων δραχμῶν, ἀξίας κόσμον ἐκέκτητο, καὶ τοι τὸ γένος κατάγουσα ἐξ ἐνὸς τῶν λαμπροτέρων καὶ εὐγενεστέρων οἴκων τῆς πρωτοπόλεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἄγνοῦσα δὲ ἡ μήτηρ αὕτη τοῦ Ἀρταξέρξου τὸ ἀπαίδευτον καὶ ἀνήλικον τοῦ Ἀλκιβιάδου ἤθελεν εἰπεῖ, ὅτι « Οὐκ ἔσθ' ὅτῳ ἄλλῳ πιστεύων οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐπιχειρεῖ πλὴν ἐπιμελεῖα τε καὶ σοφία· ταῦτα γὰρ οὐ μόνον ἀξία λόγου ἐν Ἑλλήσι. »

Οὕτω καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς φιλογενεῖς τὴν παιδείαν ὡς μόνον ἀξίον λόγου ἐν Ἑλλήσι θεωρήσαντες ἐμερίμνησαν καὶ μεριμνῶσι καὶ πολλὰς προσπάθειας καταβάλλουσιν ὑπὲρ τῆς τοῦ ἔθνους ἐκπαιδεύσεως. Ὅθεν νομίζας καὶ δίκαιον καὶ πρέπον καὶ τῇ δημοτε-

(1) Diction. de la Conversation, ἑρμ. Chevalerie.

(2) Aulu-Gelle, I, 16.

λαί ταύτη ἑορτῇ ἀρμόζον νά μνημονεύσω ἐν προοίμῳ τῶν εὐεργετησάντων καί εὐεργετούντων τὸ ἔθνος ἡμῶν ἐρχομαι εἰς τὴν ἀφήγησιν τοῦ ἐνιαυσίου βίου τοῦ Πανεπιστημίου ἐκ τῶν φοιτητῶν τὴν ἀρχὴν ποιοῦμενος.

### Φοιτηταί.

Ἐφοίτησαν κατὰ τὴ λήξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐν ὅλοις 696, ὡς ἀκολούθως:

|                             |           |
|-----------------------------|-----------|
| Εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν   | 27        |
| » » Νομικὴν »               | 386       |
| » » Ἰατρικὴν »              | 464       |
| » » Φιλοσοφικὴν »           | 440       |
| » τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον | 42        |
|                             | <hr/> 696 |

Ἦν οἱ μὲν 455 ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς, οἱ δὲ 241 ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς. Τούτων 447 ἀνήκουσιν εἰς τοὺς παλαιούς φοιτητάς, ἀνανεώσαντες κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τὰ εἰσιτήρια, 48 δὲ ὁμοίως εἰς αὐτοὺς ἀνήκουσιν, ἀλλὰ μεταγράφησαν ἐκ τῆς Σχολῆς εἰς τὴν ἀνήκον εἰς ἄλλην, 234 δὲ, ἐνεγράφησαν νέοι, ἤγουν 459 ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς καὶ 75 ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ἐκ τῶν ἐγγραφέντων 485 ἐνεγράφησαν δυνάμει ἀπολυτηρίου ὡς ἀκολούθως:

|                          |      |           |
|--------------------------|------|-----------|
| Τοῦ Γυμνασίου Ἀθηνῶν τοῦ | A.ου | 53        |
| » » » »                  | B.ου | 24        |
| » » Λαμίας :             | •    | 43        |
| » » Σύρου :              | •    | 42        |
| » » Ναυπλίου :           | •    | 38        |
| » » Πατρῶν :             | •    | 44        |
| » » Τριπόλεως :          | •    | 25        |
| Τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς :   | •    | 42        |
|                          |      | <hr/> 485 |

Δυνάμει ἀποφάσεως τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας

|                                                        |           |
|--------------------------------------------------------|-----------|
| Δυνάμει ἀποδείξεως τῆς ἑμπορικῆς Ἀκαδημίας Πετροπολέως | 4         |
| Δυνάμει ἀποδείξεως τοῦ Λυκείου Κυθήρων                 | 4         |
| Δυνάμει ἀποφάσεως τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου            | 4         |
| Δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Φαρμακευτικοῦ Σχολείου.          | 8         |
|                                                        | <hr/> 234 |

Ἀνανεώσαντες τὰ εἰσιτήρια, ὧν ἡμεδαποὶ 287, ἀλλοδαποὶ 460.

|                             |           |
|-----------------------------|-----------|
| Εἰς τὴν Θεολογικὴν          | 45        |
| » » Νομικὴν                 | 248       |
| » » Ἰατρικὴν                | 445       |
| » » Φιλοσοφικὴν             | 65        |
| » τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον | 4         |
|                             | <hr/> 447 |

Μεταγραφέντες, ὧν ἡμεδαποὶ 9  
ἀλλοδαποὶ 6

|                    |          |
|--------------------|----------|
| Εἰς τὴν Θεολογικὴν | 4        |
| » » Νομικὴν        | 8        |
| » » Ἰατρικὴν       | 3        |
| » » Φιλοσοφικὴν    | 3        |
|                    | <hr/> 15 |

Ἐγγραφέντες εἰς τὸ Μητρώον, ὧν ἡμεδαποὶ 459, ἀλλοδαποὶ 75.

|                             |           |
|-----------------------------|-----------|
| Εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν   | 44        |
| » » Νομικὴν »               | 430       |
| » » Ἰατρικὴν »              | 43        |
| » » Φιλοσοφικὴν »           | 42        |
| » τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον | 8         |
|                             | <hr/> 234 |

Οὗτοι ἐνεγράφησαν δυνάμει ἀπολυτηρίων τοῦ A.ου Γυμνασίου Ἀθηνῶν 53.  
» B.ου » » 24

|                      |    |
|----------------------|----|
| Τοῦ Γυμνασίου Λαμίας | 43 |
| » » Σύρου            | 42 |
| » » Ναυπλίου         | 38 |
| » » Πατρῶν           | 44 |
| » » Τριπόλεως        | 25 |
| Τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς | 42 |

|                                             |           |
|---------------------------------------------|-----------|
| Δι' ἀποφάσεως τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς     | 38        |
| Δι' ἀποφάσεως τῆς Συγκλήτου                 | 4         |
| Δι' ἀποδείξεως τῆς ἑμπορ. Ἀκαδημ. Πετροπολ. | 4         |
| Δι' ἀποδείξεως τοῦ Λυκείου Κυθήρων          | 4         |
| Δι' ἀποφάσεως τοῦ Φαρμακευτικοῦ Σχολείου    | 8         |
|                                             | <hr/> 234 |

Γενικὸς ἀριθμὸς φοιτητῶν, ὧν ἡμεδαποὶ 455, ἀλλοδαποὶ 241.

|                             |            |
|-----------------------------|------------|
| Εἰς τὴν Θεολογικὴν          | 27         |
| » » Νομικὴν                 | 386        |
| » » Ἰατρικὴν                | 464        |
| » » Φιλοσοφικὴν             | 440        |
| » τὸ Φαρμακευτικὸν Σχολεῖον | 42         |
|                             | <hr/> 696. |

### Υπότροφοι.

Ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν ἐξήκοντα καὶ ὀκτὼ συνετηρήθησαν ὡς ὑπότροφοι, ὡς ἔπεται.

Ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους 10, ὧν ἀνήκουσιν

|                        |          |
|------------------------|----------|
| Εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν | 4        |
| » » Ἰατρικὴν »         | 3        |
| » » Φιλοσοφικὴν »      | 3        |
|                        | <hr/> 10 |



Ἐκ τῶν τόκων τῶν κληροδοτημάτων διαφόρων ὁμογενῶν 47, ὧν ἀνήκουσιν

|                           |    |
|---------------------------|----|
| Εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν | 6  |
| » » Νομικὴν »             | 21 |
| » » Ἰατρικὴν »            | 9  |
| » » Φιλοσοφικὴν »         | 41 |

47

Ἐκ τῶν τόκων τοῦ κληροδοτήματος Θεοδώρου Ῥάκου, ἀνήκοντες εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν

2

Ἐκ τοῦ τόκου τοῦ κληροδοτήματος τοῦ χειμνήστου Γεωργίου Μαυροκορδάτου ἀνήκων εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν

4

Ἐκ τοῦ τόκου τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Δημητρίου Μαυροκορδάτου ἀνήκοντες, εἰς τὴν Ἰατρικὴν Σχολήν

2

Ἐκ τοῦ τόκου τοῦ κληροδοτήματος Βαλλίου, ἀνήκοντες εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολήν

5

Ἐκ τῆς συνδρομῆς τοῦ φιλογενεοῦς Δημητρίου Βερναρδάκη ἀνήκων εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολήν

4

68

Πάντες οὗτοι οἱ ὑπότροφοι ἠκολούθησαν μετὰ ἀνεκδοτοῦ φιλοπονίας τὰ μαθήματα αὐτῶν, ὡς ἐπληροφορήθημεν ἐκ τῶν ἀποδείξεων τῶν ἀνακόντων Καθηγητῶν, καὶ ἐδείχθησαν ἄξιοι τῆς χορηγηθείσης αὐτῶν προστασίας. Ἀλλ' ἐν μόνον ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα ὡς πρὸς τοὺς τασσομένους ἐκαστοτε παρὰ τῆς Β. Κυβερνήσεως εἰς τὴν χορείαν τῶν ὑποτρόφων φοιτητῶν. Ἐπειδὴ ἡ τῆς ὑποτροφίας βοήθεια ἀποβλέπει εἰς δύο σκοποὺς, τὸν μὲν φιλοφρονισμὸν πρὸς ὑποστήριξιν ἀπόρων νέων, οἵτινες δὲν ἔχουσι τὰ ἐπιτήδεια πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν σπουδῶν των, τὸν δὲ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ὅπως ἀποκτήσῃ αὐτὸ ποτὲ ἀξίους τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ ὑπὸντας, φρονούμεν ὅτι ἀμφότεροι οὗτοι οἱ σκοποὶ ἐπιτυγχάνονται, ἐὰν οἱ διορισμοὶ τῶν ὑποτρόφων γίνωνται ἐκαστοτε ἐπὶ τῇ βάσει προτάσεως τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ κατὰ συνέπειαν διαγωνισμοῦ τελομένου μεταξὺ τῶν φοιτητῶν, οἵτινες κέκτληται τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα· οὕτως αἱ ὑποτροφίαι θέλουσι δυνάσθαι εἰς τοὺς ἀληθῶς ἀπορωτέρους καὶ εἰς τοὺς παρέχοντας πλείονας ἐγγυήσεις τῆς τοῦ σκοποῦ αὐτῶν ἐπιτεύξεως. Προσέτι ἀπαλλοττόμεθα οὕτω καὶ τῶν πολλῶν καὶ παραδόλων πολλάκις ἀξιώσεων τῶν θηρευόντων ἐκ πλεονεξίας ὑποτροφίας, καὶ τῶν συνεπειῶν, αἱ προκαλοῦσιν αἱ δύναιται τῶν ἀποτυγχανόντων μέμψεις.

Ἐπαναλαμβάνοντες δὲ καὶ ἡμεῖς ὅ,τι οἱ προκάτοχοι ἡμῶν ἄλλοτε εἶπον, λέγομεν ὅτι αἱ ὑποτροφίαι σκόπιμον εἶναι νὰ δίδωνται κυρίως εἰς τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεολογικῆς καὶ Φιλοσοφικῆς σχολῆς, καθότι αἱ μὲν ἄλλαι σχολαὶ πληροῦνται φοιτητῶν, οἵτινες ἐλκύονται εἰς αὐτάς ἐκ τῶν ὠφελημάτων καὶ κερδῶν, ὧν τυγχάνουσιν, ἅμα ἐξελθόντες τοῦ Πανεπιστημίου ἀμέσως, οἱ δὲ τῶν εἰρημένων δύο

σχολῶν μὴ ἔχοντες τὰς αὐτάς ἐκείνοις προσδοκίας εἰς τὴν εὐαρίθμη. Ὀφείλομεν δὲ νὰ ὑπομνήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις καὶ οἱ ὁμογενεῖς οὐκ ὀλίγον ἐνθαρρύνουσι τὰς ἐπιστημονικὰς σπουδὰς, ἀλλὰ μὴ φαίνεται παράδοξον ἐὰν ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ὅτι τῆς ἐνθαρρύνσεως ταύτης τὸ χρήσιμον ἀμφισβητεῖται προκειμένου λόγου μάλιστα περὶ ἐπιστημῶν καὶ ὠραίων τεχνῶν. Καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος ἐν Εὐρώπῃ καὶ πρὸ τριῶν ἡδὴ μηνῶν ἐν Γαλλίᾳ ὁ Viardot ἐν ἰδιαιτέρᾳ διατριβῇ ἀναζητῶν τὰς αἰτίας τοῦ ὁματόνου ἢ μᾶλλον παρχμαστικοῦ τῆς καλλιτεχνίας τυμπεραίνει λέγων ἐνεῖδει ἀφορισμοῦ· «Μὴ μὴθῆτε τοὺς Ἕλληνας, μὴ ἐνθαρρύνετε, ἀλλ' ἀνταναμείψατε, ἀλλὰ βραβεύσατε.»

### Ἐξετάσεις.

Καὶ τοῦ λήξαντος ἔτους οἱ κερποὶ, εἰ καὶ ἐφάνησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ χειμερινοῦ ἐξαμήνου ἦττον ἢ ἄλλοτε θαύσιλοι ἐσόμενοι, ὑπῆρξαν ὅμως ὁμοίως καὶ οὗτοι εὐτυχεῖς καὶ ἀγλαοί, πολλῶν κατὰ τὸ θερινὸν ἐξάμηνον προτελόντων εἰς τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις καὶ ὑποστάντων εὐδοκίμως αὐτάς.

Ἐξήκοντα καὶ ὀκτώ ἐξετάσθησαν ἐν ὅλοις τὸ ἔτος τοῦτο, ὧν οἱ μὲν 62 τὰς ἐπὶ διδακτορίᾳ ἐξετάσεις, τρεῖς δὲ τὰς διδασκαλικὰς καὶ εἰς τὰς τοῦ Φαρμακοποιῶν.

Ἐκ τῶν ἐπὶ διδακτορίᾳ ἐξετασθέντων, 37 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Νομικὴν σχολήν, λαβόντες οἱ μὲν 30 τὸ τοῦ διδάκτορος δίπλωμα, ἐξ ὧν ὁ εἰς οὐκέτι ἀνηγορεύθη, οἱ δὲ 7 τὸ τοῦ τελειοδιδάκτου· 19 δὲ εἰς τὴν Ἰατρικὴν, ἄξιοι ἀναδειχθέντες τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος. Γέσσας δὲ εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν σχολήν, ὧν οἱ μὲν δύο ἔσχον τὸ τοῦ διδάκτορος δίπλωμα, οἱ δὲ τὸ τοῦ τελειοδιδάκτου πτυχίον. Τούτων ὁ ὀνομαστικὸς κητάλογος ἐκτίθεται ἐν τῷ προσσηρημένῳ πίνακι . . .

Ἀπεροίττησαν δὲ καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐν ὅλοις 33.

|                                     |    |
|-------------------------------------|----|
| Ἀνήκοντες εἰς τὴν Θεολογικὴν σχολήν | 4  |
| » » Νομικὴν »                       | 47 |
| » » Ἰατρικὴν »                      | 5  |
| » » Φιλοσοφικὴν »                   | 7  |

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων γίνεται δῆλον, ὅτι καὶ τὸ ἔτος τοῦτο δὲν ἐφάνη ἦττον γόνιμον ὠραίων ἀποτελεσμάτων. Καὶ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ μάλιστα σχολῇ εἶδομεν πλείους νῦν ἢ ἄλλοτε, ἐγγραφεύς καὶ εἰς ἐξετάσεις προτελόντας παρὰ τὸ σύνθημα. Ἀλλὰ μετὰ λύπης πολλῆς ἀναγγέλλομεν ὅτι, καὶ περ θυμωσάμενος συγκροτηθείσης ὑπὸ σοφῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς σχολῆς, οὐδεὶς τῶν φοιτητῶν αὐτῆς καὶ κατὰ τὸ ἡδὴ λήξαν ἔτος ἐλαβε δίπλωμα διδάκτορος. Θέλομεν ἴσως μνησθῆναι ἐπὶ πολὺ τὸν λόγον ἀναλαμβάνοντες τὴν ἐρευναν τῶν αἰτιῶν τούτου, ὑπομνηστέον δ' ὅμως ὅτι τὸ ἔθνος ἔχει ἀνάγκην πεπαιδευμένων ἱερέων καὶ μάλιστα ἐφημερίων, τῶν μόνων δυναμένων ἀναντιρρόπως νὰ στηρίξωσι τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ.



Ὁ Βοehr συγγραφέων τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ, τῆς Ἀμερικανικῆς συμπολιτείας, ἐπὶ πολλῶν διδομένων στηριζόμενος κηρύττει ῥητῶς· «Ὁφείλομεν τοὺς ἐλευθέρους ἡμῶν θεαμοῦς, ὀφείλομεν πᾶσαν ἡμῶν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀδελφότητα.»

Οὐδεὶς τῶντι δύνανται νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν χριστιανικὴν ἀδελφότητα μᾶλλον τοῦ ἐφημερίου, ἀλλὰ, ἵνα ἐκπληρῇ οὗτος εὐστόχως καὶ ἐπιτυχῶς τὸ ὕψιόν αὐτοῦ καθήκον, πρέπει ἵνα ᾖ πεπαιδευμένος, νὰ ζῇ δὲ ἀξιοπρεπῶς καὶ ἀνέτως. Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν ὁ ἐφημερίος, ἀλήτου δίκην προσδοκᾷ ἐκ τῆς γλίσχρης ἐλευθεριότητος τῶν κατωτέρων συνήθως τάξεων πόροι ζωῆς. Ὁ δὲ ἐπὶ πολλὰ ἔτη διὰ μόχθων πολλῶν καὶ στερήσεων ἐκπαιδευόμενος ἀνακαλύπτει ἐν τῷ τοῦ ἐφημερίου ἐπαγγέλματι τὴν πενίαν, ἀγρίαν καὶ εἰδεχθῆ, ἥτις μέλλει νὰ ματαιώσῃ τὸν καρπὸν τοσούτων μόχθων προτείνουσα ἐνώπιόν του τὴν ταπεινώσιν καὶ ἐξευτέλισιν, δεσμεύουσα τὴν διάνοιαν, δένουσα τὴν γλῶσσαν, φράττουσα τὸ στόμα.

*Πᾶς γὰρ ἀνὴρ περὶ ἡ δειρμημένος οὐτε τι εἰπεῖν*

*Οὐθ' ἔρξαι δύναται, γλῶσσαν δὲ οἱ δέδεται.*

Ὡς ἀληθέστατα ἔλεγεν ὁ Θεόγνις.

Εἴθε αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις νὰ διεγείρῃ τὴν φιλοτιμίαν τῶν τῷ ἔθνει εὐεργετούντων πρὸς τὸν ἱερόν τουτον σκοπόν, ὥστε οἱ δυνάμενοι καὶ θέλοντες νὰ γίνωσιν ἀληθῶς εὐεργέται αὐτοῦ νὰ κληροδοτήσιν ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως πεπαιδευμένων ἐφημερίων φερόντων δίπλωμα τοῦ Πανεπιστημίου, ἢ ἀπολυτήριον τῆς Ριζαρίου Σχολῆς!

### Διδασκαλία.

Δὲν δύναμαι χωρὶς μεγάλης συγκινήσεως τῆς ψυχῆς μου νὰ θίξω τοῦ κεφαλαίου τούτου τῆς ἐμῆς διηγήσεως. Ἀρχόμενος τῶν Πρυτανικῶν μου καθηκόντων ἠλπίζον ὅτι ἤθελον δυνηθεῖ, συναντιλήπτωρας ἔχων σοφοὺς συναδέλφους εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν σύγκλητον, νὰ παραδώσω εἰς τὸν ἐμὸν διάδοχον τὸ Πανεπιστήμιον συμφώνως ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς καρδίας μου, τῶν ὡς πρὸς τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ, καὶ συμπεπληρωμένον μάλιστα καθ' ὅ,τι ἐφαίνετο ὅν ἐλλίπεις. Ἀλλὰ, φεῦ! ἐπέπεσεν εἰς αὐτὸ πολὺ δακρυ πένθος! Οἱ φοιτηταὶ αὐτοῦ θρηνοῦσι σήμερον τὴν στέρξιν τριῶν ἀρχαίων Καθηγητῶν, τῶν ὁποίων σοφία ἐφώτιζε τὴν διάνοιαν καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς ἐκαλλώπιζε τὸ ἦθος αὐτῶν. Ὁ Περικλῆς Ἀργυρόπουλος, Σπυρίδων Πήληκας καὶ Νικόλαος Κωστής ἀπεδήμησαν εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἀλλ' ἡ μνήμη αὐτῶν αἰώνια θέλει μένει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου διὰ τε τὸν ζῆλον περὶ τὴν διδασκαλίαν, τὰς λοιπὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἐγκαρδίους αὐτῶν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ Πανεπιστημίου· ἠκούσαμεν τῶντι πολλάκις αὐτῶν εὐχομένων ὑπὲρ τῆς στερεώσεως τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτηρίου πρὸς φωτισμὸν καὶ δόξαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καὶ ἡμεῖς πέντε ἢ ἑξ οἱ ἀπὸ τῆς συ-

στάσεως αὐτοῦ διδάσκοντες καὶ ἐπιζῶντες συνηυχήθημεν μετ' αὐτῶν ἵνα οἱ μέλλοντες νὰ διαδεχθῶσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ κρείττονες ἡμῶν· οὕτως ἐννοήσαμεν τὴν προόδον τοῦ Πανεπιστημίου, διότι αὕτη δὲν συνίσταται εἰς τὴν πληθύν τῶν διδασκομένων, ἀλλ' εἰς τὴν πολυμαθειαν καὶ εὐφυϊαν τῶν Καθηγητῶν· καὶ ἐπεκαλέσθημεν τὴν θεῖαν πρόνοιαν ἵνα μὴ κακὴ τύχη ταπεινώσῃ τὰς σεμνὰς τῆς Μνημοσύνης θυγατέρας ἐν αὐτῇ τῇ πατρίδι αὐτῶν, βεβηλώσῃ τὸ ἱερόν τουτο τῶν Μουσῶν καὶ ἀνυχαιτίσῃ τὰ μεγάλα ἀγαθὰ ἀπερ αὐτὸ ὑπόσχεται εἰς τὸ ἔθνος.

Ἐπηνέχθη δὲ βαρεῖα ἡ συμφορὰ εἰς τὴν Νομικὴν μάλιστα σχολὴν ἀσχάλλουσαν οὐ μόνον διὰ τὸν θάνατον δύο Καθηγητῶν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν προσωρινὴν ἔλλειψιν τῆς διδασκαλίας τοῦ κανονικοῦ δικαίου καὶ τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος, ἥτις ἐπῆλθε διορισθέντων τῶν διδασκόντων τὰ μαθήματα ταῦτα Καθηγητῶν εἰς ὑψίστας τῆς Πολιτείας λειτουργίας. Ἀλλὰ καὶ ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ δὲν ἔμεινεν ὅλως ἀπαθής, δύο τῶν ἀξιοτίμων Καθηγητῶν αὐτῆς, τοῦ τῆς Χημείας Κυρίου Α. Βενιζέλου καὶ τοῦ τῆς Φιλοσοφίας τῆς Ἱστορίας Κυρίου Φ. Πυλαρινοῦ, μὴ δυνηθέντων νὰ διδάξωσι συνεχῶς ἕνεκα χρονίου νοσήματος.

Οἱ δὲ ἄλλοι πάντες Καθηγηταὶ ἐδίδαξαν μετὰ τοῦ χαρκτηρίζοντος αὐτοὺς ζήλου τὰ προκηρυχθέντα διὰ τοῦ προγράμματος μαθήματα. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Ἰφρηγηταὶ Κύριοι Βιτζάρης, Μπαλάνος καὶ Λάκων, καθὼς καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς Τουρκικῆς Κύριος Κ. Ἀφθονίδης ἐδίδαξαν μετὰ συντόνου ἐπιμελείας τὰ ὁποῖα ἐπροκέρυξαν μαθήματα. Περὶ τῶν μαθηματικῶν καὶ ἄλλοτε ἐγένετο παρὰ τῶν Πρυτάνεων λόγος, ὅτι εἶνε ἀναγκαῖον καὶ ὑπ' ἑτέρου ἔτι Καθηγητοῦ νὰ διδάσκωνται, διότι εἰς μόνος δὲν ἀρκεῖ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς τε ὑψηλῆς καὶ τῆς στοιχειώδους μαθηματικῆς. ἔχουσα δὲ ὑπ' ὄψιν ἡ Σχολὴ τοὺς οὐσιώδεις τούτους λόγους καὶ ἀκούσασα τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν εἰπόντος, ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ μόνος εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ἀνήνεγκε τὰ δέοντα εἰς τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας παιδείας, συστήσασα συνάμα εἰς αὐτὸ τὸν μετὰ ζήλου ἐφ' ἱκανὸν ᾗδη χρόνον διδάξαντα ταῦτα ἐν τῇ τοῦ Ἰφρηγητοῦ ιδιότητι Κύριον Βασίλειον Λάκωνα. Μέχρι τοῦδε δὲν ἐπηνέχθη ἡ ζητηθεῖσα θεραπεία, πεποιθαμέν ὅμως ὅτι ὁ διάδοχος ἡμῶν ἔξει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀναγγεῖλῃ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν πλήρωσιν τῆς ἀνάγκης ταύτης.

Πάντες δὲ γινώσκετε ἐκ τῶν προηγουμένων ἐκθέσεων τῶν Πρυτάνεων, τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος, τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς τὰς ἐλλείψεις. Εἰς μόνος, ὁ ἀξιότιμος Καθηγητῆς Κ. Ἀθανάσιος Ρουσόπουλος, ἐδίδαξεν ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ λήγον ἔτος, τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ Κ. Ἀσωπίου, μὴ δυνηθέντος διὰ τὴν σωματικὴν αὐτοῦ ἀρρώστιαν νὰ διδάξῃ, καθ' ἃ προεθυμήθη νὰ δηλώσῃ διὰ τοῦ προγράμματος, τοῦ δὲ ἑτέρου Καθηγητοῦ κυρίου Γ. Παπασωλιώτου περιπεσόντος εἰς χρόνιον νόσημα κατέχον αὐτὸν εἰς ἀνικα-



νότητα τοῦ διδάσκειν. Τὴν ζῆμιν ταύτην βαρέως φερόντων καὶ Καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν, τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Παιδείσεως πατρικῶς κληόμενον τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπρόντισε νὰ θεραπεύσῃ ἐν τῇ συνέτει αὐτοῦ, καὶ προῦδίδασε μὲν τὸν Κ. Ρουσόπουλον ἐπαξίως ἐξ ἐκτάκτου εἰς τακτικόν, βραβεύσας τὸν ζῆλον αὐτοῦ διδάξαντος ἐπὶ πλέον καὶ τὴν γραμματικὴν τῶν βουκολικῶν πέραν τῶν ἀναγγελλέντων ἐν τῷ προγράμματι, διώρισε δὲ τὸν Κ. Δημ. Μαυροφρόδην, δ.δ.α. κτορα τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ἐπὶ τινι χρόνῳ ὡς ὑφηγητὴν διδάξαντα καὶ γνωστὸν ἤδη εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐκ τῆς βραβευθείσης συγγραφῆς αὐτοῦ, διώρισε, λέγομεν, αὐτὴν ἑκτατον Καθηγητὴν τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας. Ὁμοίως δὲ διώρισε ἑκτακτον Καθηγητὴν τῆς Γενικῆς Ἱστορίας, τὸν γνωστὸν ἐπίσης ἐκ τῶν φιλολογικῶν αὐτοῦ διατριβῶν καὶ ποιημάτων τὸν Κύριον Δημήτριον Βερναρδάκην, παίδευμα τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου καὶ τῶν τῆς Γερμανίας, καὶ ἀνέθηκεν αὐτῷ καὶ φιλολογικοῦ τινος μαθήματος τὴν διδασκαλίαν. Πρὸς τούτοις εἰς τὸν ἀρχαῖον Καθηγητὴν τῆς Φυσικῆς Κύρ. Δ. Σ. Στρούμπον ἐχορηγήθη τὸ ἐνεργέτημα τοῦ ΦΑΣΤ. Νόμου, αὐξηθέντος τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμὰς 450. Αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ εἰς τὸν φιλόπονον Καθηγητὴν Κ. Ἡρ. Μητσόπουλον.

Τὸ Ὑπουργεῖον ὁμοίως συνεπλήρωσε καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς διερίσαν, κατὰ τὴν πολλάκις ἐκφρασθεῖσαν ἔρσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου, δύο ἔτι Καθηγητάς ἐκτάκτους τοὺς ΚΚ. Ἀλέξανδρον Λυκούργον καὶ Θεμιστοκλέα Βίμβαν, ἀμφοτέρους παιδεύματα τοῦ τε ἡμετέρου Πανεπιστημίου καὶ τῆς ἐτπερίε Εὐρώπης. Ἰδίως δὲ ἐπήσκησε τὸ Ὑπουργεῖον τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Νομικὴν Σχολήν, ἥς αἱ ἐλλείψεις διὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ἦσαν πλέον καταφανεῖς καὶ ἐπαισθηταί· καὶ εἰς τὴν ἑδραν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου διώρισε τακτικόν Καθηγητὴν τὸν Κύριον Ἑμμανουὴλ Κόκκινον, Δ. κηγόρον ἐκ παλαιοῦ χρόνου ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, καὶ ἐγκρατῆ τῆς Νομικῆς Ἐπιστήμης. Ἐνέκρινε δὲ, ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Νομικῆς Σχολῆς, τὸν διδάκτορα Κ. Ἀγαμέμνονα Μεταξῶν, ὡς ὑφηγητὴν τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου. Πρὸς δὲ τούτοις τὸν Καθηγητὴν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου Πέτρον Παπαρρηγόπουλον, παραιτηθέντα τῆς τοῦ Ἐρσταίου Εἰσαγγελίας, μετεβίβασεν ἐκ τῶν ἐπιτήμων εἰς τοὺς τακτικοὺς Καθηγητάς, καθὼς ὁμοίως τοῦ ἀρχαίου Καθηγητοῦ Κ. Γ. Α. Ῥάλλη, κῆξησε τὸν μισθὸν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΦΑΣΤ.

Εἰς δὲ τὴν Ἰατρικὴν Σχολήν ὑπῆρξεν ἐλλείψις οὐσιώδης τῆς Μαιευτικῆς ἐνεκεν τοῦ θανάτου τοῦ Καθηγητοῦ Ν. Κωστή. Εὐθύς δὲ ἐξ ἀρχῆς προσεπάθησαν οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς νὰ θεραπεύσωσιν ἐκ τῶν ἐνόντων, παρακαλέσαντες τὸν Καθηγητὴν Κύριον Μιλτιάδην Βενιζέλον, ἵν' ἀναδεχθῇ πρὸς τὰ ἱδία μαθήματα καὶ τῆς Μαιευτικῆς τὴν διδασκαλίαν. Τὸν δὲ φιλοτίμως συναινέσαντα εἰς τῆς Σχολῆς τὴν παράκλησιν, διώρισε μετ' οὐ πολὺ τὸ Ὑπουργεῖον Κα-

θηγητὴν τῆς Μαιευτικῆς, προβιβάσαν αὐτὸν ἐξ ἐκτάκτου εἰς τακτικόν. Τὸ Ὑπουργεῖον ὡσαύτως διώρισε τακτικόν Καθηγητὴν τῆς φαρμακογραφίας (ἱατρικῆς ὕλης) καὶ τῆς ἰδίας Φαρμακευτικῆς τὸν Κ. Σταμάτιον Κρίνον.

Τῶν ἀποδωσιτάντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐμῆς Πρυτανείας Καθηγητῶν παρηγγείλαμεν τὰς εἰκόνας εἰς τὸν δημογεῆ ζωγράφον Κύριον Τζόκον. Οὗτος δὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὰς εἰκόνας τῶν αἰδίδμων Θ. Φαρμακίδου, Γ. Μαυροκορδάτου καὶ Θ. Μανούσου. Ἡ εἰκὼν τοῦ Φαρμακίδου εἶναι ἔργον θεᾶς ἀξίον· εἰς τὴν λεπτότητα τῶν χειλέων ἐξωγράφηται ὁ καλλιτέχνης τὸ ταπεινὸν καὶ ἡδὺ τῆς λαλιᾶς τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ. Κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀξιολόγων συγγενῶν τοῦ Γ. Μαυροκορδάτου ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ὁμοιάζει καθ' ὅλα. Νευρὸν ἐξωγράφησε τὸν Μανούσον ἀλλὰ εἰς τὸ ἱπποκράτειον καὶ ὅλως ἡλ-λοιωμένον πρόσωπον αὐτοῦ ἡδυνήθη ὁ καλλιτέχνης νὰ ρίψῃ σπινθῆρά τινα ζωῆς.

### Βιβλιοθήκη καὶ ἄλλαι συλλογαί.

Ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ προσηρτημένῳ πίνακι φαίνοντα τὰ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος γενόμενα ὑπὸ διαφόρων δωρημάτων εἰς τὴν δημοσίαν καὶ τὴν Πανεπιστημιακὴν Βιβλιοθήκην· ὧδε δὲ ποιούμεν ἰδίως λόγον, περὶ τῶν ὧσων ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου προσεκτήσατο δι' ἀγορᾶς γενομένης ἐκ τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ. Τοῦ σοφοῦ καὶ κατ' ἐξοχὴν φιλέλληνο· Εἰρηναίου Θαιρσίου ἀποδωσαντος, ἡ εὐγενὴς σύζυγος χήρα αὐτοῦ Ἀμαλία, γινώσκουσα τὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος διαθέσεις τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ καταλειφθῇ μαρτύριον καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα τῆς μνήμης αὐτῶν, ἔγραψεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἵνα ταμειωθῇ ἐν τῇ Ἑλλάδι ἡ βιβλιοθήκη αὐτοῦ, ἀγοραζομένη κατὰ τὴν ὑπὸ ἐμπείρων γενομένην ἀκριβοῦς ἐκτίμησιν. Ταῦτα μαθεῖσα ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος παρὰ τοῦ ἀξιολόγου Καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας Κ. Φιλίππου Ἰωάννου, καὶ συνεννοηθεῖσα μετὰ τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας παιδείσεως, ἀπεφάσισεν ἵνα ἀποκτήσῃ τὸ θεσάυρισμα τοῦτο τοῦ φιλέλληνο ἀνδρὸς ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ Πανεπιστημίου. Ὅθεν πληρώσασα τὸ τίμημα πέντε πρὸς τὰς εἴκοσι χιλιάδας δραχμῶν ἡγόρασε τὴν ὅλην τοῦ αἰδίδμου Βιβλιοθήκην, συνισταμένην ἐξ ὀκτὼ περίπου χιλιάδων τόμων παντοίας ὕλης. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη μείζονας ἢ τῆς καταβληθείσης οὕτα ἀξίας, ὥς πᾶς τις δύναται νὰ πεισθῇ ἐκ τοῦ ἐντύπου καταλόγου, εἰς ἡμᾶς ὁμῶς ἔχει καὶ ἄλλην ἠθικὴν ἀξίαν, διότι ἀπεκτήσαμεν τὸ ἡδιστον ἐνασχόλημα ἀνδρὸς, ὅστις οὐκ εὐλίγον ὑπὲρ ἡμῶν ἐμόγησεν, ὅστις, ὅτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν ἀγῶνος, οἱ μὲν ἐχλεύαζον ἡμᾶς διὰ τὸ περὰ δόλον τοῦ τολμήματος, οἱ δὲ ἠγανάκτου καθ' ἡμῶν ὡς ταρασσόντων τὴν καθεστῆκυαν τάξιν, οὗτος μόνος ἀνεδέχθη κατὰ πολλῶν τὸν διὰ τοῦ καλῶς ἀγῶνα, καὶ ἐπλήρου τὰς στήλας τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐστυνειδῶν ἐκ διατριβῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-



δος καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς, συντελέσας οὕτως εἰς τὸ νὰ μεταβάλλῃ τὴν κοινὴν τῆς Εὐρώπης γνώμην καὶ νὰ ἐλκύσῃ εἰς ἡμᾶς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου τὴν συμπάθειαν. Αὐτὸς οὗτος δίκην πατρὸς ἐπεμελήθη τῶν Ἑλληνοπαίδων, ὅσοι χάριν σπουδῆς ἀπεδήμησαν εἰς Μόναχον τῆς Βυαρρίας. Αὐτὸς εἰς αὐτοὺς λόγῳ πάντοτε συνεμερίσθη καὶ τὴν χαρὰν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τὰς λύπας αὐτοῦ, ὡς τὸ ἴδιον ἔθνος ἀγαπήσας εἰλικρινῶς αὐτό. Εἰς αἰωνίαν λοιπὸν μνήμην τοῦ φιλελληνισμοῦ αὐτοῦ ὑπάρχει σήμερον ἡ πολύτιμος αὕτη βιβλιοθήκη, χρήσιμος τὰ μάλιστα ἐσομένη τοῖς σπουδάζουσι καὶ ἰδίως τοῖς περὶ τὴν φιλολογίαν ἀσχολουμένοις.

Πρὸς δὲ τούτοις ἀγορεύθησαν ἐκ τῶν κεραλαίων τοῦ Πανεπιστημίου βιβλία ὡσεὶ δραχμῶν ἑννέα χιλιάδων (N. B.). Ἐπὶ τῇ βάτει καταλόγου συνταχθέντος ὑπὸ τῶν σχολῶν, ὡς ὕλης χρησίμου εἰς ὅλας τὰς σχολὰς, ἡ περὶ γεωγραφίας ἐδόθη εἰς τὸν βιβλιοπώλην Κύριον Βάιγγελ, ἀλλὰ δὲν ἐξετελέσθη μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἀκριθείας, διότι καὶ παλαιὰ καὶ μεταχειρισμένα ἀντὶ νέων βιβλία ἐστάλησαν, καὶ τινὰ παλαιᾶ ἐκδόσεις ὑπαρχουσῶν νεωτέρων, ἕνα δὲ καὶ ἑλλιπῆ. Περὶ τούτου ἐγράψαμεν πρὸς τὸν ἐν Λειψία Πρόξενον τοῦ Βαυαρίας τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἐκοίνωσε τὰς μέμφεις ἡμῶν τῷ βιβλιοπώλῃ· ὁ δὲ ἐγραφε διὰ τοῦ Προξένου ὅτι θέλει ἀναπληρώσει τὴν ζημίαν ἡμῶν, στέλλων ὅσα βιβλία ἠθέλομεν ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ ἐκ καταλόγου βιβλίων, ὅν διετίθασεν ἐνταῦθα. Ἐπειδὴ δὲ ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ περατώσωμεν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἀφίσταται εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν ἡ φροντίς νὰ ἐπιστείλῃ τὰ εἰκότα πρὸς τὸν Κύριον Βάιγγελ, συμβουλευόμενος τοὺς Καθηγητὰς Κυρίους Κουμανούδην, Καστόρχην καὶ Ρουσόπουλον, ἐξετάσαντας τὰ παλαιὰ βιβλία καὶ εἰδόντας τὰς ἐλλείψεις. Ἀλλὰ καὶ ἄλλα βιβλία περὶ γεωγραφίας κατ' ἀπόφασιν τῆς συγκλήτου ὑφ' ἐκάστης σχολῆς, καὶ τὰ μὲν τῆς Νομικῆς σχολῆς καὶ τῆς Θεολογικῆς ἤλθον ἤδη, τῶν δὲ ἄλλων σχολῶν, τῆς Ἰατρικῆς καὶ Φιλοσοφικῆς, ἐδόθη μὲν ἡ παραγγελία, ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν γενήσεται βραδύτερον.

Δι' ἐκάστην σχολὴν ὑπελογίσθησαν βιβλία ὡσεὶ δραχμῶν 1500. Τὰ βιβλία ταῦτα εἰσὶ κατ' ἐκλογὴν παραγγελμένα καὶ μονίμου ἀξίας. Ἀλλὰ λυπηρὸν εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει τόπος ὅπου νὰ τεθῶσι καὶ ὡσεὶ χρήσιμα τοῖς Καθηγηταῖς. Περὶ τούτου πολλὰ καὶ ἐσκέφθη ἡ ἱκαδομαϊκὴ Σύγκλητος, καὶ ἤλθε κατ' ἀρχὰς εἰς ἐννοίαν νὰ μεταβάλλῃ εἰς ἀναγνωστήριον τὸ δωμάτιον τῶν ἐξετάσεων, κατασκευάζουσα βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ νὰ τεθῶσιν ὅσα βιβλία νῦν ὑπάρχουσιν ἐν κίθω-λοις καὶ ἄλλα προσέτι ἐκ τῆς Πανεπιστημιακῆς βιβλιοθήκης, τὰ ὅποια νὰ ᾖναι εἰς πρόχειρον τῶν Καθηγητῶν χρήσιν. Συγχρόνως ὁμοίως ὁ Ἰεφορος τῶν βιβλιοθηκῶν, πληρωθειῶν ὅλων τῶν θέσεων τῆς βιβλιοθήκης καὶ πολλῶν βιβλίων ἐν κίθω-λοις ὄντων κεκλεισμένων, ἐζήτησε θεραπείαν τούτου, προτείνας ἡμῖν διὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς δὴ μοτίας παιδείας, ἵνα καταρτισθῶσι νέαι θέσεις ἐν

τοῖς ὑπερώοις τῆς ὑπαρχούσης βιβλιοθήκης. Ἡ σύγκλητος, ἐδέχθη μὲν τὴν πρότασιν καὶ παρεκάλεσε τὸν ἀρχιτέκτονα Κ. Καυταζόγλου νὰ παρατηρήσῃ ἐπιτιπίως καὶ ὑποβάλλῃ τὸν τῆς δαπάνης προϋπολογισμόν, ἀλλ' ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ ἀρχιτέκτονος ἐπείσθημεν ὅτι ἡ θεραπεία αὕτη ἦν ὅλως ἀνεπαρκής· διότι μόλις ἠδύναντο νὰ κατασκευασθῶσιν ἐν τοῖς ὑπερώοις θέσεις διὰ τὰ ἤδη ὑπάρχοντα βιβλία, εἰς δὲ τὸ μέλλον πάλιν ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ἄλλη πρόνοια. Ὅθεν οὔτε ἡ Σύγκλητος, οὔτε ὁ Ἰεφορος ἔκριναν εὐλογον διὰ προσωρινὴν θεραπείαν νὰ δαπανηθῶσι περὶ τὰς πεντεκαίδεκα χιλιάδας δραχμῶν. Ἐφάνη δὲ εἰς ἡμᾶς προκριώτερον νὰ γίνῃ σκέψις περὶ θεσφαίας καὶ μονίμου θεραπείας, καὶ νὰ οἰκοδομηθῇ ἴδιον τῆς βιβλιοθήκης οἰκοδόμημα. Ἠλθομεν δὲ κατ' ἀρχὰς εἰς ἐννοίαν νὰ γίνῃ μεσόδομος μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας τοῦ Πανεπιστημίου πτέρυγος, ἀλλὰ καὶ ταύτην πάλιν παρελείψαμεν, ἐναντίαν οὖσαν τοῦ σχεδίου, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Θεοφίλου Χάνσεν, ἐνδημήσαντος ἐνταῦθα περὶ τὰ μέσα τοῦ χειμῶνος. Λυπούμεθα ὅτι μετὰ τοιαύτας σκέψεις δὲν ἤλθομεν εἰς ὀριστικόν τι ἀποτέλεσμα, καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ διαδοχὸς ἡμῶν δυνήθῃ, ἔχων ἐκ τούτων τὸ ἐνδύσιμον, νὰ θεραπεύσῃ τὴν οὐσιώδη καὶ κατεπείγουσαν ταύτην ἀνάγκην τοῦ τε Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἰσως εὐτυχέστερα ἤθελεν ἔλθαι ἡ θεραπεία, ἐάν διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην τοῦ ἰδιαίτερου ἀναγνωστηρίου τῶν Καθηγητῶν μετεβίβλετο εἰς προσωρινὴν βιβλιοθήκην τὸ δωμάτιον τῶν ἐξετάσεων, διὰ δὲ τὴν δημοσίαν καὶ Πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην κατασκευάζετο ἴδιον οἰκοδόμημα πρὸς τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ πρὸς Δυσμὰς κήπου τοῦ Πανεπιστημίου.

### Προσαρτήματα τοῦ Πανεπιστημίου.

#### α. Περὶ τοῦ Μαιευτηρίου.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Μαιευτηρίου ἀνετέθη μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Μαιευτικῆς Νικολάου Κωστῆ εἰς τὸν διαδεχθέντα τὴν ἑδραν ἐκείνην ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ὡς φθάντες εἶπομεν, Κύριον Μιλτιάδην Βενιζέλον ὅστις, ἅμα ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἐπισκέπτεται καθ' ἐκάστην τὸ κατὰστημα, σημειοῖ τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις καὶ σκέπτεται νὰ προτείνῃ τὰ πρὸς πληρωσὴν αὐτῶν ἐπιτάξεις. Ἡ ἐλλείψις συλλογῆς Μαιευτικῶν εργαλείων εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων, καὶ ταύτην προτίθεται ἐν πρώτοις νὰ σχηματίσῃ χρώμενος ἐπὶ τοῦ παρόντος τῇ προϋπολογισθείσῃ πιστώσει τοῦ ἔτους τούτου δραχμῶν 400.

#### β. Ἀστεροσκοπεῖον.

Μὴ δυνάμενος ὁ Καθηγητὴς Κ. Παπαδάκης νὰ πληρῇ τὰ ἔργα τοῦ Καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς Ἀστρονομίας, καὶ νὰ ἔχῃ ἐνταυτῷ τὴν τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου διεύθυνσιν, παρητήθη ταύτης, ἢ ἀνεδέχθη ὁ Κύριος Σμίθ, ὅστις καὶ τὸ ἔτος τοῦτο ἀσχολήθη εἰς οὐσιώδεις ἐρεῖνας. Αἱ κυριώτεραι αὐτοῦ ἐργασίαι περιεστράφησαν α) περὶ τὸν ἀναφανέντα κομήτην, περὶ τὰ ἰδιόζοντα αὐτῷ φωτεινὰ φαινόμε-



να καὶ τοὺς τόπους δι' ὧν διήρχετο μεταξύ τῶν ἀστέρων. β') Ἐπὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν πλανητῶν. γ') Ἐπὶ τοῦ ἡλίου, τοῦ λυκαυγοῦς καὶ τοῦ ζωδιακοῦ φωτός. Ἐξέδοτο δὲ καὶ 7—8 διατρίβας τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν δημοσιευθεῖσας ἐν Γερμανίᾳ.

Οὐχ ἦττον δὲ ἡσχολήθη καὶ περὶ τὰς συνήθεις μετεωρολογικὰς καὶ ὑψιμετρικὰς παρατηρήσεις, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ὡςδε προσηρτημένης ἐκθέσεως τοῦ αὐτοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου.

### Ἀστυκλειική.

Τὸ φιλανθρωπικὸν καὶ τοσοῦτον χρήσιμον εἰς τελειοποιήσιν τῶν φοιτητῶν ἡμῶν καθιδρυμὰ προχωρεῖ ἐπὶ τὸ βέλτιον διοργανούμενον.

Κατὰ τὸ ἐξαγόμενον τῆς ἀριθμολογικῆς ἀπογραφῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔτυχον ἱατρικῆς ἐπιτελέσεως κατ' οἶκον ἢ ἐν τῷ καταστήματι 2718 ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἢ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς προσερχόμενοι. Καὶ οἱ μὲν 2214 ἰάθησαν, οἱ δὲ 47 διατελοῦσιν ἐτι ὑπὸ θεραπείαν, 38 δὲ ἀπεβίωσαν. Ταῦτα εἰς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κοινωφελοῦς τούτου καθιδρύματος.

### Ἀγωνοθεσίαι.

Ἐτελέσθη πρώτην φοράν κατὰ τὴν 20 Μαΐου, ἐπέτειον ἑορτῆς τῆς τοῦ Πανεπιστημίου καθιδρύσεως τὸ διαγώνισμα τοῦ Κυρίου Θ. Π. Ῥοδοκανάκη, οὗ θέμα εἶχε τεθεῖ, α ὁ προσδιορισμὸς τῆς φύσεως τῆς τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων Ἑλληνικῆς βασιλείας, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, ῥητόρων καὶ λογογράφων. » Μία μόνον συγγραφὴ ἐστάλη καὶ ἐκείνη ἐκρίθη βραβεύσεως ἄξια. Συγγραφεὺς αὐτῆς ἦν ὁ φοιτητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς Κύριος Γ. Μιστριώτης ἐκ Τριπόλεως τῆς Πελοποννήσου ὁρμώμενος. Κριταὶ δὲ ἦσαν, οὗς αὐτὸς ὁ ἀγωνοθέτης ἔθεσεν, οἱ Κύριοι Κωνστ. Ἀτῶπιος, Φίλιπ. Ἰωάννου καὶ Εὐθ. Καστόρχης, καὶ εἰσηγητὴς ὁ τελευταῖος. Ἡ ἐκθεσις τῶν κριτῶν ἐξεδόθη τύποις, δαπάνη τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ ἐπιμελεία τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν. Ὁ συγγραφεὺς ἔλαβε παρὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου δι' ἡμῶν, τὸ ἄθλον τοῦ συγγράμματος, δραχ. 1000, καὶ οἱ κριταὶ ὡς μικρὰν ἀμοιβὴν τῶν ὕσων κατέβαλον πόνων ἀνὰ δραχ. 200 ἕκαστος.

Ἀλλὰ τὸ ποιητικὸν διαγώνισμα τοῦ Κ. Ἀμβροσίου Ι. Ῥάλλη δὲν ἐτελέσθη τὸ ἔτος τοῦτο εἰ καὶ ἐστάλησαν ποιήματά τινα, μὴ καταρτισθείσης τῆς τῶν κριτῶν ἐπιτροπείας διὰ τὸ πολυάσχολον τῶν ἀρμοδίων πρὸς τοῦτο καθηγητῶν, καὶ ἐνεκα ἀσθενείας τινῶν ἐξ αὐτῶν ἅμα. Τὴν ἀναβολὴν τοῦ διαγωνισμοῦ μὴ γενομένου τὴν 25 Μαρτίου, ἐκοινοποιήσαμεν εἰς τὸν ἀγωνοθέτην, ἔχοντες πάντοτε τὴν ἐλπίδα ὅτι βραδύτερον ἔσως ἡδύνατο νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐπιτροπεῖα, καὶ ἐζητήσαμεν παρ' αὐτοῦ ὁδὴγίαν περὶ τῶν 1000 δραχμῶν, τὰς ὁποίας εἶχεν ἤδη στείλει πρὸς ἡμᾶς· ὁ δὲ, τὸ μὲν ποσὸν τῶν χρημάτων διέθηκεν εἰς προίκισιν ἀπόρου νεάνι-

δος ἀγωνιστοῦ πατρὸς, τὴν δὲ κρίσιν τῶν ποιημάτων ἀνέθηκε τοῦ λοιποῦ εἰς κριτὰς παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Παιδείσεως ταχθέντας ἐκάστοτε. Ἀλλ' ἅμα διαδοθέντος τοῦ ἀκούσματος, ἄλλος ὁμογενὴς ἐν Ὀδύσσῳ διατρίβων, ὁ ἐκ Καφαλληνίας Κύριος Ἰωάν. Γεωργίου Βουτσινᾶς, ἀνάνευκεν εἰς ἡμᾶς ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ τελῇ αὐτὸς διὰ τοῦ Πανεπιστημίου τὸ διαγώνισμα, χορηγῶν 1000 κατ' ἔτος δραχμὰς, ἄθλον τοῦ ἀριστεύοντος ἐκάστοτε ποιήματος, καὶ πεντακοσίας διὰ τοῦς μόχθους τῆς κρίσεως. Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος ἐδέχθη τὴν πρότασιν καὶ ὁ ἀγωνοθέτης ἐβραβεύσεν τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὴν Πρυτανεῖαν. Οὕτως εἰς τὸ μέλλον ἔχομεν δύο ποιητικοὺς διαγωνισμοὺς, τὸν μὲν διακζόμενον ὑπὸ κριτῶν διαριζομένων ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τὸν δὲ ὑπὸ τῶν τῆς Συγκλήτου. Ἀλλ' ὡς τυχαίως συνέπεσε μετὰ τοσαῦτα ἔτη νὰ μὴ εὐρεθῶσι κριταί, καὶ τοὶ καὶ εἰς ἄλλους ἐλλογίμους ἐκ τῶν ἐκτὸς τοῦ Πανεπιστημίου καταφυγόντες, οὕτως ἐνδεχόμενον νὰ συμβῇ τοῦτο καὶ πάλιν ἐκ τυχαίων ὅλως περιστάσεων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον· ὁ δὲ λόγος ἀπλυστάτος. Ἐν πολυανθρώποις κοινωνίαις ἐκ τῶν λογίων οἱ ἀρμόδιοι νὰ κρίνωσι περὶ ποιημάτων εἰσὶν ἀναντιρρήτως πολυάριθμοι. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ αἱ καλούμεναι Ἀκαδημαῖαι, τοῦτέστι σύλλογοι σοφῶν, οἵτινες διακζουσι καὶ τὰ προέοντα τῆς διανοίας βραβεύουσιν· ἀλλὰ παρ' ἡμῶν ὀλιγάριθμοι εἰσὶν οἱ ἀρμόδιοι κριταί, ὁ δὲ τῆς σοφίας ἄριστος Πάγος εἰσέτι δὲν ἐκυστήθη. Οὐχ ἦττον ἐπὶ ἐννέα ἔτη οἱ αὐτοὶ σχεδὸν Καθηγηταὶ ἀνευ ὠρισμένης τινος ὑποχρεώσεως ἀνεδέχθησαν τὴν ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐργασίαν καὶ λίαν ἐπίπονον κρίσιν. Ἐπρεῖλον τῶν οἱ κριταί, ὅπως ἐκφέρωσι τὴν γνώμην αὐτῶν εὐσυνειδήτως, νὰ ἀναγνώσωσιν ἅπαρ, δις καὶ πολλάκις, ἐπέκεινα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν δέκα ποιημάτων, νὰ συμβάλλωσι καὶ ἀντιπαραθέσωσι πάντα ταῦτα πρὸς ἀλλήλα, νὰ ἐξελέγξωσιν ἐνὸς ἐκάστου τὰ προσόντα, νὰ σταθμίσωσιν ὡς περ ἐν τρυάνῃ τὴν ὀρθότητα καὶ τὸν ὄγκον τῆς λέξεως, τὸ εὐγλωττον καὶ εὐρυθμον τῆς φράσεως, τὸ κάλλος τῶν μεταφορῶν καὶ εἰκόνων, τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, τὸ εὐχαρι τῆς παραστάσεως αὐτῶν, τὴν εὐέπειαν καὶ διασκευὴν τοῦ ὅλου ποιήματος καὶ πᾶσαν τὴν αἰμυλίαν καὶ χάριτα αὐτοῦ. Ὅποια ἐντασις τῆς διανοίας, ὁποῖος μόχθος, ὁποῖα ἐκνεύρωσις! Καὶ οὐχ ἦττον οἱ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀποδυόμενοι Καθηγηταὶ οὐδ' ὅλως ἀπέκαμαν, ἀλλὰ ἀνὰ πᾶν ἔτος φιλοτίμως ἀνεδέχθησαν τὸ ἐπίμοχθον τοῦτο ἔργον, εἰς οὐδεμίαν ἀμοιβὴν ἀποβλέποντες εἰ μὴ εἰς λιτοτάτην τινα ὑστεροφημίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑστεροφημίαν ταύτην εἶδον διακρουομένην ὑπὸ τῆς ἀπρεπῆς προσβαλλομένης εὐθυδικίας αὐτῶν. Οὐδὲ ἀνελεύθερον καὶ ἀφιλότιμον, οὐδὲ ἀπειροκαλία ἢ ὀλιγωρίαν ἐμπόδισεν αὐτοὺς καὶ αὐθις νὰ δεχθῶσι τὴν ὀχληρὰν ποιηματοδικίαν, εἰ μὴ ἀπλαῖ περιστάσεις τοῦ βίου. Ὅθεν ὁ ἐκτιμῶν ταῦτα πάντα καὶ ὀρθῶς κρίνων πρέπει νὰ θαυμάσῃ τὸν



ζήλον αὐτῶν καὶ ἀπονείμῃ αὐτοῖς τὸν ἀνήκοντα ἔπαινον.

Διὰ δὲ τὸ διαγώνισμα τοῦ αἰοδίου Γεωρ. Μελά παρουσιάσθησαν δύο συγγράμματα, ὧν ὑποβλήθέντων ἐγκαίρως εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ συστηθεῖσαν ἐπιτροπείαν, συγγραμμένην ἐκ τοῦ κοσμητοῦς τῆς Θεολογικῆς σχολῆς Κυρίου Π. Ῥυμπότου, ἐκ τοῦ δικηγόρου Κυρίου Γ. Βελίου καὶ τοῦ ἀρχιμακδρίτου καὶ ἱεροκέρυκος τῆς πρωτεύουσας Κυρίου Πετρούλια, δὲν εὐρέθη καὶ ἐν τούτων πληροῦν τὸν σκοπὸν τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ βραβεύσεως ἄξιον.

Οὐδεμία δὲ συγγραφή μέχρι τοῦδε ἐστάλη διὰ τὸ τοῦ Τσοκάνου διαγώνισμα, οὗ θέμα ἐτέθη «Περὶ τῶν θρησκευτικῶν, ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐριπίδου, τῶν ἐξαγομένων ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ. »

### Ἑορταὶ Πανεπιστημίου.

Ἡ τοῦ Πανεπιστημίου εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς εὐεργέτας καὶ συνδρομητάς αὐτοῦ ἀπεδείχθη καὶ τὸ ἔτος τοῦτο μεγαλοπρεπῶς διὰ τοῦ μνημοσύνου, ὅπερ ἐτέλεσε κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν τριῶν ἱεραρχῶν. Ὁ ἅγιος Ἐπίσκοπος Ἄνδρου ἐτέλεσε τὸ μνημόσυνον περὶ τῶν καὶ ἄλλων μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, μνημονευθέντων ἐξ ὑπαμεινῆς τῶν ὀνομάτων τῶν αἰοδίων εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν. Ὁ δὲ καθηγητὴς τῆς Θεολογίας Κύριος Κ. Καντογόνης, ἀπήγγειλε λόγον κατανυκτικὸν ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνέφερε μετὰ τοῦ προσήλοντος ἐπικίνου τὴν ἀγαθὴν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας πρόθεσιν τῶν ὡςδὴ ποτε εὐποιησάντων αὐτό.

(Παρατίθενται τὰ ὀνόματα τῶν μνημονευθέντων εὐεργετῶν ἐν τῷ πίνακι.)

Καὶ ἡ τῆς καθιδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐπέτειος ἐορτῇ ἐτελέσθη λαμπροπρεπῆς τῇ 20 Μαΐου, τερπνοτάτου καὶ εὐφραδούς λόγου ἀπαγγελθέντις περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν τῶν Ἀθηνῶν παρὰ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀρχαιολογίας Κυρίου Ἀλεξ. Ῥαγκαβῆ.

### Περιουσίαι Πανεπιστημίου.

#### Α'. Ἀκίνητα.

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μακαρίτου Χριστοδούλου Εὐθυμίου, ἐγένοντο καὶ ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας ἐπισκευαί τινες, αἵτινες ἐκρίθησαν ἀναγκαῖαι ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Κυρίου Καυτανζόγλου καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου. Τὰ δαπανηθέντα συμποσούνται εἰς δραχμὰς 264, 30. Εἰσπραχθήσαν δὲ ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν δραχ. 1800.

Εἰς τὴν οἰκίαν Κατριμάτσου, ἐπισκευασθεῖσαν πέρις μικραὶ ἐπισκευαὶ ἐγένοντο διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Κ. Καυτανζόγλου ἐς δραχ. 115, 40.

Εἰσπραχθήσαν δὲ ἐξ ἐνοικίων δραχ. 1535.

Ὡσαύτως ἐπισκευάσθη καὶ ἡ οἰκία Θ. Μανούσου.

Τὰ δὲ καθ' ἑκάστη τῶν ἐπισκευῶν δηλωθήσονται ἐν τοῖς προσηρτημέναις πίναξιν.

#### Οἰκόπεδον ἐν Πάτραις.

Τοῦ οἰκοπέδου τούτου, ὡς γινώσκετε, ἐδόθη πα-

ρὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπείας πρωτορινὸν παραχωρητήριον, μέχρις οὗ πληρωθῶσι παρ' ἡμῶν πήχες 134, αἵτινες ἀπῆλθοντο πρὸς συμπλήρωσιν τῶν 800 πήχεων. Ὅθεν συνεννοηθέντες μετὰ τοῦ ἐν Πάτραις πληρεξουσίου δικηγόρου ἡμῶν Κυρίου Παντανίου Χοϊδᾶ, τοῦ ὁποίου τὸν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου ζήλον, ὁρεῖλω καὶ ἐγὼ, ὡς καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ Πρυτάνεις, νὰ ἐπαινέσω δημοσίᾳ, ἡγοράσαμεν, συνκινέσει τῆς Συγκλήτου ἐν τῇ ἀνω πόλει τόπον ἴσων πήχεων, τὸν ὁποῖον ἐδώκαμεν εἰς ἀντάλλαγμα τῶν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ παραχωρηθέντος ἡμῖν οἰκοπέδου ληρθεῖσων ἐν τῇ κάτω πόλει πήχεων 134. Κατ' αὐτάς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει ἐκδίδει τὸ ὀριστικὸν παραχωρητήριον. Τὸ οἰκόπεδον τοῦτο κεῖται εἰς θέσιν, ἃν ὄχι τὴν καλλίστην, ἀλλὰ πάντως τῶν τὰ δευτερεῖα ἔχουσων. Ὁ Κύριος Χοϊδᾶς ἐπρότεινεν ἵνα κατασκευασθῶσιν οἰκίσκοι, καὶ νὰ ἐκμισθῶνται πρὸς ὄφελος τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλ' ὁ ἐν Πάτραις ἀρχιτέκτων ἐπρότεινε νὰ οἰκοδομηθῇ στερεὸν οἰκοδόμημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ν' ἀνεγερθῇ, ἂν προΐντος τοῦ χρόνου φανῇ ὠφέλιμον, καὶ δεύτερον πάτωμα, καὶ ὑπελόγησε τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην δαπάνην εἰς δραχμὰς πεντακαίδεκα χιλιάδας. Ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος προτίμησε τὴν πρότασιν τοῦ Κυρίου Πιλότου, ἐπομένως κατὰ συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐζητήσαμεν καὶ ἐλάβομεν τὴν χωρογραφικὴν πίνακα τοῦ οἰκοπέδου καὶ ἀνεθέσαμεν εἰς τὸν Κύρ. Καυτανζόγλου νὰ μελετήτῃ τὸ τοῦ Κυρίου Πιλότου σχέδιον καὶ συντάξῃ τὸ ὀριστικὸν τῆς οἰκοδομῆς σχέδιον. Εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν νῦν ἀπόκειται ἡ τῶν περαιτέρω διάπραξις.

#### Κτήμα ἐν Βλαχίᾳ Τσιγανέπ.

Εἰσπράχκαμεν τὸ εἰσόδημα τοῦ ἔτους, ἀπὸ 4. Ἀπριλίου 1860 ἕως 4. Ἀπριλ. 1861 συμποσούμενον εἰς δραχ. 1211.40.

Εἶνε δὲ ὀλιγώτερον τοῦτο τοῦ τῶν ἄλλων ἐτῶν διὰ τὴν γνωστὴν μείωσιν τῶν μισθωμάτων, τῶν ἀκινήτων ἐν γένει. Πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐνδημήσας ἐν ταῦθα ὁ ἐπίτροπος τοῦ αἰμνήστου ἱεραπόλεως, Κύρ. Κωνσταντίνος Σούτσος, ἀνῆλθεν εἰς τὴν Πρυτανεῖαν ὅτι εἶνε καλὸν νὰ ὑλοτομηθῇ τὸ δάσος τοῦ κτήματος, διὰ τὴν διπλὴν ὠφέλειαν τῆς τε τιμῆς τῶν ξύλων, ἥτις ἤθελεν ὑπερβῇ καθ' ἃ ἐβεβαίουν ὁ Κύρ. Κ. Σούτσος τὰ 1000 Καιορθοδοξικὰ φλωρία, καὶ τῆς ἀνανεώσεως τοῦ δάσους. Συνηθέσαμεν, ὡς εἰκός, εἰς τὴν ὠφέλιμον ταύτην πρότασιν καὶ ἐπατρέψκαμεν τὴν ὑλοτομίαν. Ἀλλ' ὁ Κύρ. Σούτσος ἔγραψεν ἀκολουθῶν ἡμῖν, ὅτι ἀπήντησε δυσκολίαν ἐκ μέρους τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ἀπαιτουσῶν ἵνα, τὸ ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ δάσους ποσὸν μεταβληθῇ εἰς κτήμα πάλιν ἀκίνητον ἡμεῖς δὲ ἀπεκρίθημεν αὐτῷ ὅτι ἡ ἀζώσις τῶν τοπικῶν ἀρχῶν δὲν εἶνε δικαία, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐκποιήσεως τοῦ κτήματος, ἀλλὰ περὶ τῆς καρπώσεως αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐὰν ἀνυπερθέτως ἀπαιτῆται τοῦτο ὑπεσχεθῇμεν διὰ τοῦ προϊόντος τοῦ δάσους ν' ἀγοράσωμεν



ἀκίνητον κτῆμα ἐν Ἑλλάδι. Μέχρι τοῦδε δὲν ἐλά-  
βομεν ἀπάντησιν παρ' αὐτοῦ καὶ ἀνατιθέμεθα τῷ  
διαδόχῳ ἡμῶν τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν.

### Ἀποθήκαι Β. Μακρῇ ἐν Ἱεραλίᾳ.

Τὰ μισθώματα τῶν ἀποθηκῶν, ἤγουν ἀπὸ ἀ.  
75ρίου 1859 μέχρι ἀ. 75ρίου 1861, περὶ ὧν  
λόγον ὁ προκατόχος ἡμῶν ἐποίησατο, εἰσπράχθη-  
σαν ἐπὶ τῆς ἐμῆς Πρυτανείας συμποσούμενα εἰς  
δραχμὰς δυοκαίδεκα χιλιάδας περίπου. Ἡ διπλα-  
σίαις τῶν ἐνοικίων τῶν ἀποθηκῶν κατὰ τὸ ἐνε-  
στὼς ἔτος ὀρεῖται εἰς τὴν τελεσφόρον συνδρομὴν  
τῶν ἐκεῖσε ὁμογενῶν, οἵτινες ἐφρόντισαν πρὸς τού-  
τοις καὶ περὶ τῶν δαπανῶν τῶν ἐκάστοτε γιγνομέ-  
νων ἐπισκευῶν, πείσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας νὰ ἀ-  
ναδεχθῶσι αὐτάς, ἀπαλλάξαντες οὕτω τὸ πανεπι-  
στήμιον τοῦ βάρους τούτου.

Ἰδόντες μάλιστα τὴν προθυμίαν αὐτῶν καὶ ἔχον-  
τες ὑπὸ ὄψιν ὅτι εἶναι ἐπίπονον καὶ δυσχερές ἅμα  
εἰς τὸν αὐτόσε Κύριον Προξένον, ἐκτὸς τῶν γενικῶν  
ἀσχυριῶν νὰ ἔχη καὶ ἰδιαιτέραν τοῦ κτήματος τού-  
του ἐπιμέλειαν, παρεκάλεσamen τοὺς Κυρίους Στέρ-  
γιον Βότσαρην καὶ Ἀδασιώτην ἐκ τῶν ἐκεῖσε φιλο-  
γενῶν κατ' ἀπόρασιν τῆς Συγκλήτου, ἵνα συνεννο-  
ύμενοι μετὰ τοῦ Κυρίου Προξένου πράξωσι πᾶν  
ὅτι κριθῇ χρήσιμον εἰς τὴν διατήρησιν καὶ ἐνμύ-  
σθωσιν τῶν ἀποθηκῶν.

### Οἰκόπεδον Παπάζογλου εἰς Βουκουρέστιον.

Ἡ ἱστορία τοῦ οἰκοπέδου τούτου εἶναι γνωστή.  
Τὰ ἐπισυμβάντα κατὰ τὴν χώραν ταύτην περιστα-  
τικά, αἱ οἰκονομικαὶ δυσχερεῖαι καὶ αἱ περὶ τοῦ  
σχεδίου τῆς οἰκοδομῆς ἀντιπραγματικαὶ παρατηρήσεις,  
ὡς τὸ προξενεῖον πρὸ πολλοῦ ὑπέβαλεν, ἐπήνεγκον  
κατ' ἀνάγκην τὴν ἀναβολὴν τῆς οἰκοδομήσεως, ἣν  
μετ' ἀξιοπαύρου προθυμίας ἀνεδέχθη ἐπιτροπεὶα φι-  
λογενῶν ἀνδρῶν, καὶ ἰσχυροὶ καὶ ἐνθερμοὶ ζήλωται  
τῶν καλῶν ὑπεστήριξαν. Τὸ προξενεῖον καὶ ἡ ἐπι-  
τροπεία εἰ καὶ κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα  
συλλέξωσι συνδρομὰς διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀποθηκῶν  
καὶ Προξενικοῦ καταστήματος, τὰ πάντα ὁμως ἀ-  
πέδωκαν μάταια, ἐνεργούμενα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν  
αὐτῶν περιστατικῶν, διότι χρήματα μὲν ἀπῆτοῦντο  
πολλὰ, ἐλπίς δὲ συνδρομῶν νεωτέρων δὲν ὑπῆρχεν.  
Ἐν τῇ ταιαύτῃ ἀμυχανίᾳ τὸ Προξενεῖον, καθ' ἃ ἐ-  
πληροφορηθῆμεν, συνεννοηθὲν μετὰ τῆς ἐπιτροπείας,  
ἡγόρασαν ἐκ τῶν συλλεχθεισῶν ἄλλοτε συνδρομῶν  
ἐπὶ τιμήματι τριῶν καὶ ἡμισυ χιλιάδων κμιστρικῶν  
φλωρίων οἰκίαν ἰδιώτου πολὺ μεζονος  
ἀξίας, ἣτις χρησιμεύσει εἰς Προξενικὸν Κατάστημα  
ἀντὶ ἐνοικίου δραχμῶν 1200, πληρωθησομένου εἰς  
τὸ Πανεπιστήμιον κατ' ἔτος. Ὑπάρχει πρὸς τούτοις  
ἰδέα εἰς τὸ Προξενεῖον καὶ τὴν ἐπιτροπείαν ὅτι,  
ἐάν τὸ Πανεπιστήμιον προσθέσῃ εἰς τὰ λείψανα  
τῶν ὑπαρχουσῶν συνδρομῶν ὥστε τρεῖς χιλιάδας  
κμιστρικὰ φλωρία, καὶ ἀνεγείρῃ ἀποθήκας ἐπὶ τοῦ  
οἰκοπέδου, δύναται νὰ ἀσφαλίσῃ ἐτήσιον εἰσίδημα  
400—500 φλωρίων· ἡ ὑπόθεσις εἶνε πλείστης σιέ-

φειως ἀξία καὶ ἀνατίθεται εἰς τὴν σύνεσιν τοῦ δια-  
δόχου ἡμῶν καὶ τῆς Συγκλήτου.

### Β'. Κινητὰ, καὶ διαχείρισις αὐτῶν.

Εἰς τὴν χρηματικὴν περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου,  
συμποσούμενην εἰς δραχμὰς 23, 427, 33/100, καθ' ἃ  
ἀνέφερεν ὁ προκατόχος ἡμῶν, καὶ κατατεθειμέ-  
νην εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἀνοι-  
κτὸν λογαριασμὸν, προστεθήσαν τὰ ἀκόλουθα ποσὰ  
ἐκ κληροδοτημάτων καὶ δωρημάτων. Ἐλάβομεν παρὰ  
τοῦ Κυρίου Νικολάου Βαρζέλη δραχμὰς χιλίας, διὰ  
τὸν τόκον δύο ἐτῶν, ἀπὸ τῆς ἀ. 95ρίου 1858 ἕως  
ἀ. 95ρίου 1860. Τὸ κεφάλαιον τοῦ κληροδοτήμα-  
τος τοῦ ἀειμνήστου Θεοδώρου Βαρζέλη γροσίων 22,  
500 μεταποιήθη, ὡς ἀνέφερεν ὁ προκατόχος ἡμῶν,  
τῇ τελεσφόρῳ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀξιολύτου Προξένου Πρε-  
βεζῆς εἰς δραχμὰς 5000 λογισθέντων 4 1/2 γρο-  
σίων τὴν δραχμὴν, ὥστε τοῦ λοιποῦ τοῦ Πανεπιστή-  
μιον θελεῖ λαμβάνει ὠρισμένως κατ' ἔτος δραχμὰς  
500, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ κλη-  
ροδότου.

Εἰσπράξαμεν πρὸς τούτοις διακόσια καίσαροβα-  
σιλικά φλωρία πρῶτην ἀπαρχὴν τῆς ἀξιαγάστου δω-  
ρεᾶς, ἣν πεπληρωμένος πατριωτισμοῦ καὶ ἀγνοῦ ὑπὲρ  
τῆς παιδείας ζήλου ἀνὴρ ἐποίησατο μὴ ἐπιτρέψας  
μέχρι τῆς σήμερον νὰ κοινοποιήσωμεν τὸ ὄνομα αὐ-  
τοῦ. Τὴν οὐσιώδη ταύτην ὑπόθεσιν μὴ ἐπιτελεσθεῖ-  
σαν ἔτι, ἀναθέτομεν εἰς τὴν δραστερίαν τοῦ διαδό-  
χου ἡμῶν ἐνέργειαν. Τὰ ληρθέντα διακόσια καίσα-  
ρικά φλωρία ἐτέθησαν εἰς τὴν ἑθνικὴν τράπεζαν ἀ-  
νωμύμως, καὶ μερὶς ἰδέα ἠνοίχθη αὐτῶν ἐν τοῖς λογι-  
στικοῖς τοῦ Πανεπιστημίου βιβλίοις.

Ἐκ τοῦ γνωστοῦ ἐκ τῶν προλαβουσῶν ἐκθέσεων  
τῶν Πρυτάνεων κληροδοτήματος τῶν τριάκοντα χι-  
λιάδων γροσίων, τοῦ ἀειμνήστου Θεοδώρου Τούλη,  
ἀπέστειλεν ἡμῖν εἰς λογαριασμὸν ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ  
Γενικός Προξένος τὰ ἄλλα πεντάπραχκα χίλια, τὰ  
ὅποια κατετέθησαν εἰς τὴν ἑθνικὴν τράπεζαν μετὰ  
τῶν ἄλλων τοῦ Πανεπιστημίου κεφαλαίων.

Παρὰ τοῦ φιλογενοῦς Κυρίου Δ. Βερναρδάκη, ἐλά-  
βομεν τὸ τοῦ λήξαντος ἔτους ἐτήσιον χορήγημα  
φράγκων ὀκτώ χιλιάδων καὶ κατεθέσαμεν αὐτὸ εἰς  
τὴν ἑθνικὴν Τράπεζαν.

Εἰσπράχθηται προσέτι, παρὰ μὲν τοῦ Ἰπουργείου  
τῶν Ἑκκλησιαστικῶν δραχμαὶ 1600, διὰ τὸ τοῦ ἔ-  
τους 1860 χορήγημα, λόγῳ ἐνοικίου τοῦ φυτωγρε-  
φοῦ Μουσείου, καὶ παρὰ τῶν Νομοθετικῶν σωμά-  
των τὰς προκαταβληθείσας παρὰ τοῦ Πανεπιστημίου  
πρὸ ἐνός ἔτους δι' ἀσφάλειαν τοῦ Καταστήματος ἐπὶ  
πενταετίαν δραχμὰς 4989.

Ὁ Κύριος Γεώργιος Σπάρταλης ἀποδιώτας πρὸ ὀ-  
κταετίας εἰς Λονδίνον κατέλιπε διὰ διαθήκης εἰς τὸ  
Πανεπιστήμιον λίρας στερλίνας δέκα, ἃς σήμερον ὁ  
υἱὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ Σπάρταλης, πληρῶν τὴν ἐνεργε-  
τικὴν τοῦ πατρὸς βούλησιν ἐπλήρωσε τριπλασίως,  
προσθεῖς λόγῳ τόκου λίρας εἴκοσι. Τὸ ὄνομα τοῦ  
κληροδότου ἐσημειώθη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν εὐεργε-  
τῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὅπως μνημονεύηται αἰωνίως



κατὰ τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν τῶν τριῶν ἱεραρχῶν.

Ὁ ἐν Σύμῃ φιλογενέστατος Κύριος Κυριακὸς Σαλαχούρας ὑπὸ ἀκραιφνοῦς αἰσθήματος φιλογενείας κινούμενος προσέφερεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον γρόσια δέκα χιλιάδας, ὑποβροπούσας δραγμαῖς 2350 περίπου, ἃς παραλαβόντες κατεθήκαμεν εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Ἐδαπανήθησαν δέ.

1) Εἰς ἀγορὰν τῆς βιβλιοθήκης Θεοσίου δραγμαῖς 23,000, καὶ εἰς μετακώμισιν περὶ τὰς δραγμαῖς 3000, ὡς ἐβρέθη ἀνωτέρω.

2) Εἰς τὸ Φυσιογραφικὸν Μουσεῖον κατὰ τὸν προσηρτημένον πίνακα δραγμαῖς 40,640.

Πρὸς τοῦτοις δὲ ἀνασκαφὰς ἐν Πικερμῷ πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ συλλογὴν ἀπολιθωμάτων παλαιωτέρων δραγμαῖς 2500. Τὴν δαπάνην ταύτην προθύμως ἐψήφισεν ἡ Σύγκλητος ἀποβλέπουσα εἰς τὸν πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου ἐξ ἀντικειμένων ἐγγυαρίων, σπανίων καὶ πολυτίμων διὰ τὴν μελέτην τῆς Παλαιοντολογίας.

Εὐρύστα προσέτι ἡ Σύγκλητος συλλογὴν ἀξιόλογον ὀρυκτῶν, ἣν ὁ μηχανικὸς Κύριος Βουγιούκας μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐν μακρῷ χρόνῳ διαστήματι εἶχε συλλέξει, ὑπόγρασεν αὐτὴν ἀντὶ 1200 δραγμῶν, μείζονος κατὰ πολὺ ἀξίας οὕταν, ὥς ἡ ἐφορεία τοῦ Μουσείου ἀπεφάνητο. Εἰς τὴν δραγμῶν 25 σύνταξιν τοῦ Κ. Ἀργυρίου Λεοντοπούλου, ἀρχαίου τοῦ Μουσείου φύλακος, εἰς ἀνικανότητα περιελθόντος, προσετέθησαν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου δραγμαῖς πέντε κατὰ μῆνα, πληρονομεῖται ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν διπλωμάτων καὶ ἀποφοιτηρίων.

3) Εἰς λογαριασμὸν τῶν βιβλίων τῶν τεσσάρων Σχολῶν ἐπληρώθησαν τῷ Κυρίῳ Α. Σγούτῃ δρ 2000.

4) Εἰς τὸν Στάμον Κοπίδαν πρὸς συμβίβασμόν ἀπεικνήσεως, ἣν αὐτὸς εἶχε κατὰ τοῦ μακαρίτου Θ. Μανούσου δραγμαῖς 200, κατ' ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου.

5) Εἰς τὸν Κ. Δημήτριον Βερναρδάκην ἐπληρώσαμεν τὸ καταληφθὲν αὐτῷ κληροδότημα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Θ. Μανούσου.

6) Δι' ἀποστολὴν τῆς βιβλιοθήκης Μανούσου εἰς Σιατίστην, ἀγώγια διὰ ξηρᾶς, ἀσφάλιστρα κτλ. δραγμαῖς 543 λ. 45.

Περὶ τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου λόγον ποιούμενος προστίθεται ἐπὶ τέλους, ὅτι καὶ ἄλλοι τῶν προκατόχων ἐμοῦ, καθὼς καὶ ἡ Σύγκλητος εἶπον· εἶναι ἀνάγκη καὶ κατεπαίγουσα μάλιστα νὰ διορισθῇ ἰδίος λογιστὴς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἡ περιουσία αὐτοῦ κινήθη ἐπὶ πολὺ, καὶ αἱ σχέσεις αὐτοῦ ἐπολλυπλασιάσθησαν, καὶ ὁ γραμματεὺς δὲν δύναται μόνος νὰ φέρῃ πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τὴν τοῦ λογιστοῦ ὑπηρεσίαν, ἣν ἐπὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη λίαν φιλοπόνως καὶ μετὰ ζήλου διεξήγαγε.

#### Βιβλιοθήκη.

Καὶ τὸ ἔτος τοῦτο δὲν ἦτο ἄγονον δωρημάτων βιβλίων καὶ συγγραμμάτων, τούναντι δὲ πολλὰ καὶ ἀξια λόγου συγγράμματα προσνήχθησαν εἰς τὴν

δημοσίαν καὶ πανεπιστημιακὴν βιβλιοθήκην. Πίναξ ἀκριβὴς αὐτῶν προσαρτᾶται ὧδε, ἐνταῦθα δὲ ὀλίγων, τῶν ἀξιολογωτέρων ποιούμεν μνησίαν.

Προσέφερον δὲ διατριβάς παντοίας ὕλης καὶ συγγράμματα. Ἡ ἐν Κοπεγχάγῃ Β. Ἑταιρία τῶν Ἀρκτῶν Αρχαιολόγων· ἡ Γερμανικὴ Ἑταιρία τῶν Ανατολικῶν γλωσσῶν· ἡ ἐν Λονδίῳ Β. Γεωγραφικὴ Ἑταιρία· ἡ ἐν Λονδίῳ Β. φιλολογικὴ Ἑταιρία· ἡ ἐν Λονδίῳ Β. Ἀσιατικὴ Ἑταιρία.

Ὁμοίως προσέφερον πρακτικὰ καὶ σοφὰς διατριβάς. Ἡ ἐν Χειλωνίῳ τῆς Δανίας Ἀκαδημία· ἡ ἐν Βερολίῳ, στείλασα πρακτικὰ καὶ διατριβάς περὶ τὰς 500· ἡ ἐν Γρυψβέργῃ, ἡ ἐν Ραστοκίῳ, ἡ ἐν Βόννῃ, ἡ ἐν Φριδούργῃ, ἡ ἐν Ίένῃ, ἡ ἐν Ἐρλάγγῃ, ἡ ἐν Γοττίγγῃ, ἡ ἐν Ζυρίχῳ, ἡ ἐν Βασιλείᾳ, ἡ ἐν Πόρτῃ, ἡ ἐν Βιέννῃ αὐτοκρατορικὴ, ἥτις ἔπεμψε περὶ τοὺς χιλίους τόμους· πρακτικὰ καὶ διάφορα ἄλλα συγγράμματα. Πρὸς τοῦτοις ἡ Γαλλικὴ αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις διάφορα πολύτιμα συγγράμματα εἰς τόμους 4139. Ἡ Βελγικὴ Κυβέρνησις στατιστικὴν τοῦ Βελγίου· ἡ ἐν Πετροπόλει αὐτοκρατορικὴ δημοσία βιβλιοθήκη συγγραμμάτων διαφόρων εἰς τόμους 172. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν τινές, ζήλου πεπληρωμένοι προσέφερον ἀξια λόγου συγγράμματα, οἱ, ὁ Κύριος Θ. Βαλτατζῆς προσενεγκὼν τόμους 215 διαφόρου ὕλης. Ἡ χήρα τοῦ μακαρίτου Λίβς προσενεγκούσα ὅλην τοῦ μακαρίτου συζύγου τῆς τὴν βιβλιοθήκην συγκεκλιμένην ἐκ τόμων 434. Τοῦ μακαρίτου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Νικολάου Κωστή οἱ ἀξιοὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ μιμηταὶ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ υἱοὶ Κωνσταντῖνος καὶ Ἀλέξανδρος, προσήνεγκον ὅλην αὐτοῦ τὴν ἱατρικὴν βιβλιοθήκην. Ὁ ἐν Πετροπόλει φιλόμουσος Κύριος Α. Βερναρδάκης δύο τόμους τοῦ Τισσεντόρφ. Ὁ πολυμαθὴς Pierre Berjon 13 τόμους.

#### Μουσεῖον Φυσικῆς Ἱστορίας.

Ὡσαύτως εἰς τὰς συλλογικὰς τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου προσετέθησαν οὐκ ὀλίγα ἐκ τοῦ ὀργανικοῦ καὶ ἀνοργάνου βασιλείου χάρις εἰς τὸν ζήλον τῶν ἐφόρων αὐτοῦ Κυρίων Θ. Ὀρφανίδου καὶ Η. Μητσοπούλου καὶ τοῦ ἐπιμελητοῦ Κυρίου Ἐλδεραίχ, περὶ ὧν ἐν τῷ προσηρτημένῳ πίνακι θέλομεν ποιῆσαι ἰδίως μνησίαν. Ἀλλ' οὔτε ὁ ζήλος τῶν εἰρημένων ἐφόρων, οὔτε τὰ μικρὰ μέσα, ἅπερ τὸ Πανεπιστήμιον κατ' ἔτος χορηγεῖ ἐξαρκοῦσιν εἰς κατάρτισιν Μουσείου. Πρὸς τελειωτέραν μόρφωσιν αὐτοῦ ἀπαιτοῦνται ἄδρα δαπάναι. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ κατὰ τὸ παρὸν εὐχόμεθα εἶναι ἡ συμπλήρωσις τῶν συλλογῶν, ἐν αἷς κατατάσσονται τὰ ἐγγύρια φυσιογραφικὰ ἀντικείμενα· διότι τοῦτο θίγει ἐκ τοῦ σύνεγγυς τῆς φιλοτιμίας τοῦ ἔθνους ἅτε μέλους τοῦ πεπολιτισμένου Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου. Συντελεστικὸν δὲ πρὸς τοῦτο ἔθελεν εἶσθαι νὰ διορισθῶσι δύο εἰδήμονες τῶν τοιούτων, οἵτινες ἐξερχόμενοι εἰς περιδρομὴν καὶ περιπλῆξιν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς χώραις, συλλέγῃσι πᾶν ὅ,τι ἐκ τῶν τριῶν βασιλείων τῆς φύσεως εἶναι ἀναγκαῖον



πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Μουσείου ἐκ τῶν ἰθαγενῶν τοῦλάχιστον τῆς Φυσιογραφίας προϊόντων.

### Νομισματικὴ συλλογὴ.

Ἡ νομισματικὴ συλλογὴ ἐπλουτίσθη τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὲρ ἄλλοτε τῇ ἐναργείᾳ τοῦ ἐφόρου τῶν βιβλιοθηκῶν Κ. Γ. Τυπάλδου καὶ τῇ συντόνῳ ἐπιμελείᾳ τοῦ νομισματογνώμονος Κυρίου Ἀχιλλέως Ποστολάκου. Ἰκανὰ μὲν προσεκτήθησαν νομίσματα ἐξ ἀγορᾶς, ἄλλα δὲ ἐξ ἀνταλλαγῆς, πλεῖστα δὲ καὶ καλὰ ἐκ δωρημάτων. Ἀκριβὲς τούτων ἔλεγχος προσαρτᾶται ἐν τέλει τοῦ λόγου. Ἐνταῦθα δὲ μνεῖαν ποιήσωμεν τῆς πολυτιμωτέρας συλλογῆς πασῶν τῶν ἄλλων. Ἡ φιλόμουσος καὶ προστάτις τῆς παιδείας σεπτὴ Βασίλισσα ἡμῶν προσήνεγκεν ἀξιόλογον νομισματικὴν συλλογὴν, συγκεimenήν ἐξ 9172 νομισμάτων Ἑλληνικῶν, εὐρεθέντων εἰς τὴν ἀρχαίαν Παλλήνην. Δι' αὐτοῦ τοῦ πολυτίμου δωρήματος πλουτίζεται τὸ ἐθνικὸν Νομισματικὸν Μουσεῖον διὰ νομισμάτων ἀποτελούντων σειρὰν ὁλοκλήρων πόλεων, καὶ φέροντα ἐκτὸς τῶν κυρίων τύπων μονογράμματα καὶ σύμβολα περιέργα, ὧν τὸ ἄφθονον καὶ πολυποίκιλον τέρπει τὴν ὄρασιν.

### Ἐκλογαί.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, συνῆλθον, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, οἱ Κύριοι Καθηγηταὶ εἰς συνέλευσιν καὶ ἐξελέχθητο Βουλευτὴν τὸν Καθηγητὴν τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου, Κύριον Μιχαὴλ Ποτλῆν διὰ τὴν Ζ' βουλευτικὴν περιόδον. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ μνησθῶ μετ' εὐλογίας τοῦ πρώην Βουλευτοῦ ἡμῶν Κυρίου Ἀργυροπούλου, ὅστις μετὰ συνέσεως ὑπερκασιόσθη τὰ συμφέροντα τῆς τε πολιτείας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἐτίμησε διὰ τῶν σοφῶν αὐτοῦ ἀγορεύσεων τὰς τε ἐντολαῖς αὐτοῦ καὶ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς. Αὐτὸς καὶ τὸν νόμον τοῦ Πανεπιστημίου εἰσαχθέντα τότε εἰς τὴν Βουλὴν, εἰσηγητῆς ταχθεὶς ὑπὸ τῶν τμημάτων τῆς Βουλῆς, παρεσκεύασε δεόντως, καὶ τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθεσιν κατήρτισε· εὐχόμεθα ὁ νῦν Βουλευτὴς ἡμῶν Κύριος Ποτλῆς, ἐγκρατὴς ὢν τῆς Νομικῆς ἐπιστήμης καὶ κάτοχος τῶν Πανεπιστημιακῶν θεσμῶν, νὰ πληρώτῃ τὴν χρεῖαν ταύτην τῆς πολιτείας καὶ τοῦ Πανεπιστημίου, καταρτίσας νομοθετικῶς τὸν Πανεπιστημιακὸν νόμον, ὅπως κανονισθῶσι σκοπίμως αἱ πρὸς τὴν πολιτείαν σχέσεις τοῦ ἀνωτάτου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς παιδευτηρίου.

ὑποψήφιοι διὰ τὸ Πρυτανικὸν ἀξίωμα, ἐξελέχθησαν οἱ Κύριοι Κωνσταντῖνος Ἀσιώπιος, Κουμανούδης καὶ Ραγκαβῆς· ἐξ ὧν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διώρισε τὸν πρῶτον, τὸν Κύριον Ἀσιώπιον, ἐκ τρίτου νῦν τιμηθέντα τῷ Πρυτανικῷ ἀξιώματι.

ὑποψήφιοι δὲ τῶν Κοσμητῶν ἐξελέχθησαν, τῆς Θεολογικῆς, οἱ Κύριοι Κ. Κοντογόννης καὶ Π. Ρομπότης, τῆς Νομικῆς, οἱ Κύριοι Κ. Φραερίτης καὶ Γ. Ῥάλλης, τῆς Ἰατρικῆς, οἱ Κύριοι Βενιζέλος καὶ Γ. Πρινάρης, τῆς Φιλοσοφικῆς, οἱ Κύριοι Κ. Παπαρρηγόπουλος καὶ Α. Ραγκαβῆς, ἐξ ὧν ἡ Α. Μ. ὁ Βασι-

λεὺς διώρισε τοὺς Κυρίους Κοντογόννην, Κ. Φραερίτην, Μ. Βενιζέλον καὶ Κ. Παπαρρηγόπουλον.

Πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου ἐξελέχθησαν οἱ Κύριοι Φίλ. Ἰωάννου, Β. Οἰκονομίδης, Η. Μιτζόπουλος καὶ Γ. Μυκηῆς.

Πρὶν δὲ δώσω πέρας εἰς τὴν λογοδοσίαν ταύτην ὀρεῖμαι νὰ εὐχαριστήσω δημοσίᾳ τοὺς Κυρίους Καθηγητάς τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου, οἵτινες μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου συνέδραμον ἐμὲ εἰς πᾶν ὅ,τι ἐνηργήθη χρήσιμον ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει ἐπίσης νὰ ληθμονήσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἀοκνον γραμματέα τὸν ἀληθῶς δοκὸν τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς εὐφυῶς ἐξεφράσθη ἄλλοτε τις τῶν Καθηγητῶν. Τὸν δὲ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ζῆλον τοῦ τε ὑπογραμματέως Κυρίου Ἰατρίδου καὶ τοῦ βοηθοῦ, δικαίως ἀντήμειψεν ὁ ὕπουργος αὐξήσας τὸν μισθὸν τοῦ μὲν εἰς δραχμὰς 200, τοῦ δὲ εἰς 100.

Περαίνων ἤδη τὴν λογοδοσίαν ταύτην ἐπιλαμβάνομαι τῆς περιστάσεως ἵνα εἰ δυνατόν προκαλέσω τὴν μὀρφωσιν τῆς κοινῆς γνώμης ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐπιστημονικῶν σπουδῶν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μεγάλου σκοποῦ οὗ προσετήσαντο οἱ ἐκ τῶν ὁμογενῶν εὐεργέται τοῦ ἔθνους. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ Πλοχγόρειοι διείδον τὴν ἀλληλουχίαν καὶ σχέσιν τῶν ἐπιστημῶν· τὸ δὲ ἀλληλένδετον αὐτῶν κατέστη τοιοῦτον, ὥστε πρὸς ἐκμάθησιν μιᾶς αὐτῶν προκταίεται ἡ σπουδὴ πολλῶν ἄλλων· ὁ δὲ Βάκων ἔλεγεν, ὅτι ἵνα κατέχη τις ἐπιστήμην τινα ὀρεῖται νὰ γνωρίζῃ ἀπάσας. Ὅθεν εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἵνα ἡ προπαίδεια παρ' ἡμῖν γίνηται καὶ εὐρυτέρα καὶ ἐντονωτέρα· ἀνευ τῶν μέσων τῆς προσκτήσεως τῶν ἐπιστημῶν, ἀδύνατον νὰ καταστῇ τις ἀληθῶς ἐπιστήμων· ἡ προπαίδεια εἶνε τὸ μαλακτικὸν φάρμακον τῆς ψυχῆς, δι' οὗ αἱ ἐπιστῆμαι εἰσὶ μᾶλλον εὐπρόσδεκτοι· « προμεμαλάχθαι δεῖ τὴν ψυχὴν » πρὸς φιλοσοφίαν » ἔλεγε πάλαι ποτὲ ὁ Ξενοκράτης. Εὐχῆς ἔργον ἐπίσης ἤθελεν εἶσθαι ἵνα οἱ μέλλοντες νὰ ἐπιδιοθῶσιν εἰς τὰς ἐπιστήμας προπαιδεύονται ἐντὸς Λυκείων ἐν αὐστηρᾷ πειθαρχίᾳ, ὥστε τὸ τυχὸν ἐλάττωμα ἐγκαίρως νὰ ἐκκόπῃται καὶ ἐκρίζουται, αἱ δὲ ἐμπνεόμεναι ἀρίται νὰ πηγαιῶνται. « Πᾶσα γὰρ ἐπιστήμη, λέγει ὁ Πλάτων, χωριζομένη » δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία τις » φαίνεται μᾶλλον ἢ σοφία. » Διὰ ταιούτων μέσων ἔχομεν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν ἐπιστήμονας, σοφοὺς ἄνδρας, δυναμένους νὰ προάξωσι τὰς ἐπιστήμας, νὰ προσφέρωσιν ἀφθονον καὶ πλουσίαν ὕλην διὰ τὴν ἀνάγερσιν τῶν ἐπιστημονικῶν Πυραμίδων· οὕτω θέλομεν ἐπαναφέρει τὴν ἀρχαίαν εὐχλείαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ· οὕτω τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν οἱ μὲν πεπολιτισμένοι τοῦλάχιστον θέλουσι σέβασθαι ἡμᾶς, οἱ δὲ βάρβαροι θέλουσι πτοεῖσθαι ἐπιμελείᾳ τε καὶ σοφίᾳ, ταῦτα γὰρ μόνον ἄξια λόγου ἐν Ἑλλήσι· θέλομεν ἐπιτύχει τὴν σωτηρίαν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἐπιμελεῖσθαι τε καὶ σοφίᾳ θέλομεν κατορθώσει εὐκρινῆ καὶ ἀκλόνητον τὴν ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἀνεξαιρέτως ποθυομένην ἑνωσιν τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Καὶ δὴ κατα-



παύω τὸν λόγον εὐχόμενος· ἵνα οἱ διάδοχοί μου ἀναγγείλωσιν εἰς τὸ Πανελλήνιον ὅτι ἐκ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἐξῆλθον οὐχὶ ἀπλῶς ἐπιστήμονες ἀλλὰ ρωσῆρες τῶν ἐπιστημῶν.

## II ΛΥΤΟΚΤΟΝΗΘΕΙΣΑ ΕΥΔΟΚΙΑ.

—οοο—

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 633 ἔτους μ. Χ. στρατὸς Ἀραβικὸς, συγκαίμενος ἐκ τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, ὃν ἡγεῖτο ὁ Ἀβού-Ὁδεδιάχ, ἐπολιορκεῖ τὴν Δαμασκὸν, πόλιν τῆς Συρίας. Ἡ πόλις αὕτη ἐπερασπίζετο ὑπὸ ἀσθενοῦς μὲν τὸν ἀριθμὸν, ἰσχυρᾶς δὲ τὸ θάρρος φρουρᾶς, διοικουμένης ὑπὸ τοῦ ἀνδρείου Θωμᾶ. Μετὰ δευτέραν νυκτερινὴν ἐξοδὸν τῶν πολιορκουμένων, καθ' ἣν ὁ ἀκάματος Θωμᾶς ἤθελε κερδήσει, ἐλλείποντος τοῦ αἰμοχαροῦς καὶ ἀτρομήτου Καλέδ, πλήρη νίκην κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, οἱ χριστιανοὶ ἀποκρουσθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσιν ἐν τῇ πόλει.

Ἡ πολιορκία αὕτη, διαρκέσασα ἐξδομήκοντα ἡμέρας, εἶχεν ἐξαντλήσει τὴν ὑπομονὴν καὶ τὸ θάρρος τῶν ἐγκατοίκων, οἵτινες ἀπέστειλαν πρεσβείαν ἐξ ἑκατὸν ἐπισήμων πολιτῶν πρὸς τὸν καλὶφν Ἀβού-Ὁδεδιάχ. Ὁ Σαρακηνὸς στρατηγὸς ὑπεδέξατο αὐτοὺς φιλοφρόνως ἐν τῇ σκηνῇ του, διαδηλώσας ὅτι ἠδύναντο νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀκωλύτως καὶ ἐν εἰρήνῃ πάντες οἱ θέλοντες νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν πόλιν, καὶ ἐπιτρέπων αὐτοῖς νὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν ὅσα πλείονα ἠδύναντο σκεύη· οἱ δὲ ἐπιθυμοῦντες νὰ μείνωσιν ἐν τῇ πόλει διετῆρουν μὲν τὰς ἰδιοκτησίας των, ἀλλὰ μένοντες ὑποτελεῖς τῷ καλίφῃ, ὅστις ἤθελε τοῖς ἀφίξει τὴν χρῆσιν ἑπτὰ μόνων ἐκκλησιῶν.

Τῶν ὄρων τούτων τεθέντων ἐκπύρηνθη, ὁ Ἀραβὶς στρατηγὸς παρουσιάσθη ἐνώπιον μιᾶς τῶν ἑπτὰ τῆς πόλεως θυρῶν, ἥτις παραχρῆμα ἠνεώχθη· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν ὁ θηριώδης Καλέδ, περιφρονῶν τὰ συντεθειμένα ἐξεδιάζετο, ἡγούμενος πολυαριθμοῦ σώματος στρατιωτῶν, καὶ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας ἔχων, ἄλλην τινὰ θύραν. Μετὰ δυσκολίας ἡ ἀνωτέρα ἐξουσία τοῦ Ἀβού-Ὁδεδιάχ ὑπεχρέωσεν αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν σφαγὴν, καὶ νὰ ἐμμεῖνῃ εἰς τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης. Ἡ πλειονότης τῶν κατοίκων ὑποσχεθεῖσα ὑπατάχθη νὰ ἀποτίῃ τὸν φόρον· ὁ ἀνδρείος ὁμῶς Θωμᾶς καὶ οἱ ἀπολειπόμενοι συστρατιῶταί του προέκριναν μᾶλλον τὴν ἐκουσίαν ἐξορίαν, καὶ τὰς στερήσεις ἢ νὰ ὑποκύβωσιν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ ἐχθροῦ τῆς θρησκείας των. Ὅθεν μικρὸς ἀριθμὸς στρατιωτῶν, πολιτῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, ἐσκήνωσεν εἰς τοῖς πλοσίον τῆς πόλεως λειμῶνας. Ὁ ἄγριος ὁμῶς Καλέδ, ἀντὶ νὰ οἰκτείρῃ τὴν δυστυχίαν των, ἔχαιρεν αὐξάνων αὐτὴν, διό καὶ εἰδοποίησεν αὐτοὺς ὅτι τριῶν ἡμερῶν προθεσμία τοῖς ἐδίδετο, ὅπως ἀναχωρήσωσιν ὅτι, τῆς προθεσμίας ταύτης παρελθούσης, ἤθελεν ἀνελθεῖν

καταδιώξει αὐτοὺς ὡς ἐχθροὺς τοῦ προφήτου καὶ τῶν ἀληθινῶν πιστῶν.

Ἡ θηριώδης ὀργὴ τοῦ αἰμοπάτου τούτου Ἀραβὸς ἠθέλεν ἴσως ἀφ' ἑαυτῆς κατευνασθῇ· ἀλλὰ τὸ τυφλὸν καὶ ἀκάθεκτον πάθος νέου Συρίου ἐξῆψεν αὐτήν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ὠφελήσῃ δι' αὐτῆς τὰ συμφέροντά του.

Ὁ Ἰωνᾶς οὕτως ἐκκαλεῖτο ὁ νέος Σύριος) ἔλκων τὸ γένος ἐκ μιᾶς τῶν πρώτων οἰκογενειῶν τῆς Δαμασκοῦ, εἶχε μνηστευθῇ τὴν Εὐδοκίαν· ἐπειδὴ δὲ οἱ γεννήτορές των ἀνέβησαν τὸ συνοικέσιον, οὗτοι ἀπεφασισαν νὰ δραπετεύσωσιν, ὅπερ καὶ ἐπραξάν. Ἀλλ' ὁ Ἰωνᾶς, ἐμπεσὼν εἰς ἐνέδραν, ἐμεινεν αἰχμάλωτος τῶν Μουσουλμάνων, ἐνῷ ἡ Εὐδοκία, κατορθώσασα νὰ εὐφύγῃ, ἐπαίεκαμψεν εἰς τὴν πόλιν. Ἐν τούτοις ὁ αἰχμάλωτος ἐραστής, τυραννόμενος ὑπὸ τῶν ἀγρίων Σαρακηνῶν, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκολπωθῇ τὴν τοῦ Μωᾶ μεθ' ὁρῆσκαίαν, καὶ ὅτε ἡ πόλις περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἀράβων, οὗτος παρουσιάσθη εἰς τὴν γεναιοφρονα Εὐδοκίαν· ἀλλ' αὕτη, ἐμπνεομένη ὑπὸ ἀκραϊσμῶν καὶ ἄγνων πατριωτισμοῦ καὶ θρησκείας αἰσθημάτων, μετὰ φρίκης καὶ ἀγανακτήσεως ἀπώθησε τὸν ἀρνησιθρησκον μνηστῆρά της, καὶ ἀπεδήμησεν ἐκ τῆς περιλημένης αὐτῇ πατρίδος, μετὰ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων, οἵτινες προετίμησαν τὴν ἐκουσίαν ἐξορίαν τῆς ἀτίμου καὶ ἀφορήτου δουλείας. Ἀλλ' ὁ Ἰωνᾶς, λυσσῶν διὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην, ἐκίνησε πάντα λίθον ὅπως παροτρύνῃ τὸν Καλέδ νὰ καταδιώξῃ τοὺς δυστήνους μετανάστες, ἐν οἷς συγκατηριθμεῖτο ἡ ὠραία τε καὶ μεγαλόφρων Εὐδοκία.

Ἐνδοῦς εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ ἀπανθρώπου Ἰωνᾶ, ἐξεκίνησεν ὁ ἀδιάλλακτος Καλέδ, ἡγούμενος τετρακισχιλίων ἱππέων, οἵτινες διεπέρασαν τὸν Λίβανον μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος, ὑπερπηδήσαντες τοιαῦτα προσκόμματα, οἷα μόνῃ ἡ ἐνθεομανία ἢ ὁ ἔρως δύνανται νὰ ὑπερνικήσωσι, καὶ μετ' οὐ πολὺ προέφθασαν τοὺς χριστιανοὺς ἀρκούντως προκεχωρηκότας. Οἱ τάλαινες ἐξπνευμένοι ὑπὸ τε τοῦ κόπου καὶ τῆς ὀξυτάτης θλίψεως, ἦν ἡσθάνοντο ἐπὶ τῇ στερήσει τῆς γλυκειᾶς αὐτῶν πατρίδος, ἣν ἀφῆκεν ὑπὸ τὸν σιδηροῦν τῶν Ἀράβων ζυγόν, δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ ἀντιστῶσι τῇ ἀπροσίτῃ τούτῃ προσβολῇ. Ἀπαντες, τῇ ἐξαιρέσει ἐνὸς μόνου, ἀπολυθέντος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἔπεσον ὑπὸ τὰς πληγὰς τῶν ἀμειλίχτων Ἀράβων, μὴ φειθέντων μήτε ἡλικίας, μήτε φύλου. Ὁ προδότης δ' Ἰωνᾶς, μεταξὺ τῆς γενικῆς σφαγῆς, ἐν καὶ μόνον ἀντικείμενον ἔχων κατὰ νοῦν, ἀνιῶρε τὴν Εὐδοκίαν· ἀλλ' οὐδὲν ὠρέλυσεν αὐτῇ ἡ στυγερά δολιότης· διότι ἡ Εὐδοκία, ἥς τινος ἢ φρίκη, ἦν ὁ ἀρνησιθρησκὸς Ἰωνᾶς τῇ ἐνέπνεεν, εἶχε διπλασιασθῇ, οὐδὲν ἄλλο μέτρον σωτηρίας βλέπουσα, ἀπέκτεινεν ἑαυτήν, ἐμπήξασα ἐγχειρίδιον ἐν τῷ ἄγνῳ αὐτῆς στήθει, ἐν τῇ στιγμῇ καθ' ἣν συνελάμβανεν αὐτὴν ὁ δόλιος καὶ ἀτίμος Ἰωνᾶς.

Ἐν Κεφαλληνίᾳ, τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1861.

Σ. Α. ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ.